

Entered as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 24, 1912. Accepted for Mailing at Special rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1918.

Štev. 40 — No. 40

CLEVELAND, O., 7. OKTOBRA (OCTOBER), 1930

LETO (VOLUME) XVI.

CLEVELANDSKE NOVICE

ZRAKOPLOV ZGOREL

DIVJANJE FAŠISTOV

POSNEMANJA VREDNO

RAZNE VESTI

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

—Pozor člani in članice društva sv. Cirila in Metoda, št. 191. Redna mesečna seja se bo vršila kakor po navadi, to bo v sredo, dne 8. oktobra. Pridite vsi. Seja bo bolj kratka, zatem pa sledi domača družbena zabava. Na to sejo smo tudi povabili glavnega tajnika naše Jednote sobrata Josip Zalarja, ki se mudi tekoči teden uradnim potom v Clevelandu.

—O Baragovi stoletnici, katero priradijo vse slovenske fane iz Clevelanda smo pred kratkim že nekoliko poročali. Slavnost se vrši prihodnjem nedeljo, dne 12. oktobra popoldne na Providence Heights ob Euclid Ave. in Chardon Rd., pri kapelici Lurske Matere Božje. Člani raznih katoliških društev in fani se zbirajo na hribu ob 2. uri popoldne, odkoder se vrši potem velika procesija h kapelici. Upamo, da se bo te redke slavnosti udeležilo tudi veliko število članstva krajevnih društev naše Jednote v Clevelandu. Bodite točno ob 2. uri na določenem prostoru.

—V izloženem oknu Grdine železne trgovine na St. Clair Ave. je videti lepo poplačano in posrebrneno lopato, katero je ta trgovina podarila fari sv. Vida, ko se jo začelo kopati temelj za novo cerkev in sicer v teku nekaj dni. Kdo ravno bo zasidil prvo lopato, je še javnosti neznano. Pri fari sv. Vida se vrši v korist nove cerkve velik bazar in sicer od 24. do 27. oktobra. Tako se bo našim šentvidčanom po dolgih letih vendar enkrat uresničila želja, da bodo dobili krasen novi božji hram. Nova cerkev bo veljala okrog \$300,000.

—Ako se niste zadnjič registrirali, ne pozabite tega izvršiti dne 10. ali 11. oktobra. Kdor se sedaj ne registrira, ne bo mogel voliti meseca novembra.

—Nov zobozdravniški urad je odprl v Newburgu mlad Slovenec, naš novi slovenski zobozdravnik, dr. Frank L. Mramor, doma iz Loraina, O. Svoj urad bo imel na 3501 E. 93rd St. V Lorainu ima še živčice starše.

—Te dni smo mislili, da se je neko žensko društvo iz Joliet v Cleveland preselilo. Kar tri glavne uradnice društva sv. Genovefe, št. 108 so se z avtomobilom podale na kratak odhiti v našo metropolo in sicer sestra Jean Tezak, predsednica; sestra Antonija Struna, tajnica, in sestra Mary Golobich, blaginjarka; družbo jim je delala tudi Miss Mary Gospodarich iz Rockdale, učiteljica na St. Francis Academy v Jolietu. Za šoferko je bila Mrs. Tezak, ki zna jako previdno voziti ne več kot 40 milj. Navedenke so obiskale tukaj več znancev ter prijateljev; tako so šle tudi pozdravit novoizvoljeno podpredsednico KSKJ sestro Mary Hovehar. Domov so se podale večeraj dopoldne. Pa se še kaj oglasite in privedite enkrat seboj še ostale uradnice vašega društva.

—Številni prijatelji in znanci obče znanega rojaka Frank Močilnikarja, bivšega "župana" naše Nove Ljubljane so mu minulo nedeljo zvečer pri Tonetu

London, Anglija, 5. oktobra. —Danes ob pol 3. uri zjutraj se je pripetila tri milje južno od vasi Beauvais, Francija, velika katastrofa s tem, da je največji angleški zrakoplov R-101 eksplodiral in zgorel. Katastrofa je zahtevala 46 človeških žrtev; bili so to deloma potniki, deloma posadka. Rešilo se je samo sedem potnikov, katere so prepeljali v bližnjo bolnišnico. Med mrtvimi je tudi Lord Thomson, angleški zrakoplovni minister ter več višjih častnikov zrakoplovnega oddelka.

R-101 je bil največji zrakoplov na svetu, šele pred kratkim se je mudil v Ameriki in sedaj je bil na poti v Indijo.

Nesrečo je povzročila grozna nevihta z nalivom, ki je divjala po celi južni Franciji. V bližini vasi Beauvais živeči kmetje so istočasno čuli močan pok razstrelbe, tako tudi ko je zrakoplov in plamenih treščil na tla. Hiteli so na lice mesta, kjer se jim je mudil grozen prizor. Večina ponesrečenec je bila docela obžgana, preostali sedmim ranjencem se je nudilo prvo pomoč, potem so jih pa izročili zdravniški oskrbi; dvomi se, da bodo vsi preostali potniki okrevali, ker so preveč poškodovani.

Uničeni zrakoplov R-101 je bil 775 čevljev dolg in je vseboval 5,500,000 kubičnih čevljev plina; po obsegu je bil večji kot nemški Zeppelin.

Vest o tej katastrofi je presihnila vso Anglijo in Francijo. Tekom zadnjih 11 let so se pripetile sledeče večje nesreče z zrakoplovi:

Dne 21. julija, 1919—je v Chicagu, Ill., eksplodiral neki vodilni zrakoplov; deset mrtvih.

Dne 14. avgusta, 1921—Z R-2 je zgorel nad Hullom v Angliji; 42 mrtvih.

Dne 21. februarja, 1922—Italijanski zrakoplov "Roma" ponesrečil nad Hampton, Va.; 34 mrtvih.

Dne 3. septembra, 1925—"Shenandoah" ponesrečil v državi Ohio; 14 mrtvih.

V maju, 1928—Nobilov ekspedicijski zrakoplov na severu ponesrečil; sedem izgubljenih.

Kavšku priredili lepo "surprise party" povodom njegove 52-letnice za za njegov god. Te prireditve se je udeležilo okrog sto gostov. Slavljenec je prejel v dar za spomin krasen divan ali stol-naslanjač. Še na mnogo srečna in zdrava leta!

Novi grobovi: V soboto zjutraj je umrla v cvetju svoje mladosti mlada Ana Magličič na 12618 Carrington Ave. Starša je bila šele 20 let. Bolehala je eno leto. Poleg staršev zapušča dva brata in eno sestro. —Po daljši bolezni je umrl v mestni bolnici v nedeljo John Janc, star 56 let, doma od sv. Trojice pri Mokronogu. V Ameriki je bival 25 let, sedem let v Clevelandu. Zapušča so progo Ano, rojeno Tomšič, doma iz Žužemberka, pet sinov in tri hčere, Mrs. Kathrine Puberlik, Mrs. Jennie Smith in Ano. V Arizoni zapušča ranjki enega brata in enega pa v domovini, večinoma v tujini.

Zagrebske "Novosti" poročajo:

Po tržaškem procesu, v katerem so bili štirje jugoslovanski rojaki obsojeni na smrt in sramotno ustreljeni v hrbet, se je preganjanje Slovencev in Hrvatov v Julijski Krajini še povečalo in poostrišlo. Policijske in sodne zapore polnijo nove žrtve, onim našim ljudem pa, ki doslej še niso bili direktno izpostavljeni fašističnemu nasilju, se odvzema vsaka možnost obstoja. Mečejo jih iz služb in stanovanj, nove službe pa ne morejo dobiti, če ne sprejme svojega jugoslovanskega imena, v kolikor se to ni že zgodilo prisilnim potom in če ne pristopijo v fašistično stranko. Število beguncev iz Istre, Gorice in Trsta stalno narašča, ker je našim rojakom onemogočeno življenje na njihovi rodni grudi.

V naši redakciji sta se zglasila dva mlada Istrijancina, ki jima je uspelo pobegniti in ki sta pripovedovala strašne stvari o trpljenju jugoslovanskega naroda po tržaškem procesu. Samo zaradi tega, ker sta Slovenca, so jih vrgli iz tovarne, v kateri sta bila zaposlena, ker se nista hotela vpisati v fašistično stranko. Eden izmed njih je zapustil svoje roditelje v največji bedi, ter je peš odpotoval v Zagreb, upajoč, da bo v svobodni domovini našel kruha in zaslužka. Bil je hranitelj svoje rodbine, ki je sedaj brez vsake podpore. Tudi drugi je bil prisiljen zapustiti službo, ker ni hotel sprejeti fašistične legitimacije, v kateri je bilo njegovo slovensko ime popačeno. Oba sta prispela v Jugoslavijo lačna, gola, bosa in izmučena.

Koliko morajo trpeti naši ljudje v zadnjem času, se ne da popisati. Preganjanja so na dnevem redu. Fašisti hodijo od tovarne do tovarne, od trgovine do trgovine in popisujejo vse one, ki niso člani fašistične stranke. Noben službodajalec si ne upa odbržati nameščenca, ki je označen kot nasprotnik fašizma. Za časa tržaškega procesa je bilo zaprtih več sto naših ljudi brez vsakega povoda, ker so sočustvovali z obtoženci. Po justifikaciji v Bazonici je bila Valenčičevim sorodnikom zaplenjena parna žaga v Knežaku, lastnike pa so aretirali in zaprli. Slovenska beseda se ne sme nikjer slišati. Kdor le eno besedico izpregovori v svojem materinem jeziku, ga pretepajo in preganjajo. V trgovini nikomur ne postržejo, če ne zahteva blaga v italijanskem jeziku, četudi vsi trgovci in nameščenci dobro razumejo slovenski jezik, ker so že leta in leta v teh krajih, kjer se poprej ni slišala sploh nobena italijanska beseda.

Sistematično raznarodovanje slovenskega elementa se pričinja že pri otrokih, ki jedva zgovore prve besede. Starši so pod grožnjo kazni in preganjanja prisiljeni vpisati svoje otroke v babiloni. V osnovnih šolah vlivajo v te mlade duše mržnjo proti vsemu, kar je slovenskega, uče jih italijanskih nacionalnih pesmi ter jih nazi-

VSEM JUGOSLOVANOM V FOREST CITY, PA. IN OKOLICI

Rojaki in rojakinje! Po vzgledu drugih naprednih in domoljubnih slovenskih naselbin širom naše nove domovine Amerike, smo se tudi tukaj zbrali in sklenili prirediti

Jugoslovanski protestni shod

DA IZRAZIMO TUDI NAŠE OGORČENJE NAPRAM NEČUVENEMU TRPINCENJU naših rojakov v okupiranem ozemlju. Vse se zgraža nad krutim postopanjem fašistov napram našim bratom-rojakom v Primorju. Predsedniki kot zastopniki vseh družtev, kot pripravljalni odbor je torej sklenil in določil da se vrši ta shod

v nedeljo, 12. oktobra, 1930 ob 3. uri popoldne v Martin Muhičevi dvorani.

Nastopilo bo več govornikov, in pričakujemo tudi državne senatorje, druge državne in okrajne zastopnike in tudi kongresmana našega distrikta.

Vabimo vse zavedne Slovence, Hrvate in Srbe, kakor tudi vse druge slovenske narodnosti v naši okolici, kakor tudi iz mest Scranton, Dickson City, Simpson, Dureya, Naticock, Hanover, Miners Mills in drugih bližnjih naselbin. Rojaki in rojakinje na noge in skušajmo seznaniti tudi ameriško javnost o nečutenem zatiranju naših rojakov v tužni domovini.

Odbor.

NOVI POSLANIK ZA MEHIKO

Washington, 3. oktobra—Ker je dosedanji ameriški poslanik za Mehiko, Dwight W. Morrow resigniral, je bil na njegovo mesto imenovan bivši državni podtajnik Reuben Clark iz Salt Lake City, Utah. Dwight W. Morrow, ki je tast znanega avijatika Charlesa Lindbergha, bo kandidiral za zveznega senatorja države New Jersey.

—V Ženevi na Žvicarskem je bilo dne 4. oktobra oficijelno zaključeno enajsto redno zborovanje Lige narodov, na katerem se je razmotrivalo najbolj važne svetovne zadeve sedanjega časa.

vajo s popačenimi in izpremenjenimi imeni. Zaradi odloka o nasilni izpremembi slovenskih imen je nastala cela zmeda, ker ljudje često ne vedo, kako se sploh pišejo. Enkrat jih nazivajo tako, drugič zopet drugače.

Preganjanja v Istri, Gorici in v Trstu se nadaljujejo še z večjo surovostjo. Naši ljudje v masah zapuščajo rodno grudo, prodajajo v nič svoje imetje, zapuščajo delavnice in beže. Raztreseni so po vseh delih države, ker iščejo novega zavetja in ognjišča v svobodni domovini.

NAJVEČJE DRUŠTVO AKTIVNEGA ODDDELKA PRISTOPILO V CENTRALIZACIJO

V današnjem uradnem naznanilu je citati prošnjo društva Vitezi sv. Jurija, št. 3, Joliet, Ill., za pristop v bolniško centralizacijo. To je prvo moško društvo jolietске naselbine, ki bo v bolniški centralizaciji; čast mu in priznanje zato!

Zaeno poročamo na tem mestu razveseljivo vest, da je tudi društvo sv. Marije Magdalene, št. 162 v Clevelandu, O., na seji dne 6. oktobra sklenilo, da bo s 1. januarjem prihodnjega leta pristopilo v centralizacijo. Kakor znano, je označeno društvo največje društvo s članstvom aktivnega oddelka naše Jednote in se ponaša zato z Jednotnim Zlatim kladivom. Delegatinje tega društva so na minulih konvencijah glasovale za splošno centralizacijo, tako so tudi na zadnji seji isto toplo priporočale. Živelo društvo sv. Marije Magdalene! Who is next?

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA JE VARNÁ

Zadnje dni so začele krožiti v Clevelandu neosnovane ter lažnjive govorice o solidnosti ter varnosti znane slovenske hranilnice in posojilnice (The International Savings & Loan Co.), menda iz samega zlobnega namena temu denarnemu zavodu škodovati.

Še le pred nekaj tedni so državni bančni nadzorniki pregledali vse knjige ter stanje označene posojilnice in so pronašli, da je vse v najlepšem redu. Premoženje označenega denarnega zavoda je največ naloženo na varne hipoteke ali prve vknjižbe na zemljišča. Vložniki tako tudi drugi naj bodo torej popolnoma brez skrbi glede solidnosti in varnosti slovenske hranilnice in posojilnice v Clevelandu. Cenjene čitatelje opozarjamo na današnji oglas tega denarnega zavoda, ki je priobčen na tretji strani.

SIVOSRAJČNIKI

Berlin, Nemčija. — Adolph Hitler, vodja narodnih socialistov (nemških fašistov) je naročil vsem nedavno izvoljenim 107 fašističnim državnim poslancem, da morajo nositi pri otvoritvi "rajstaga" dne 13. oktobra sive srajce, da se jih bo na ta način poznalo, da spadata k tej stranki. Kakor znano, nosijo italijanski fašisti črne srajce, v Nemčiji bodo pa uvedli sive.

—V Indiji se nahaja v raznih zaporih okrog 25,000 političnih jetnikov, nacionalistov, ki so sodelovali pri zadnji ustaji pod vodstvom njih voditelja M. Gandhija proti britski vladi.

—Neki francoski čarodelnik zna na tako tajen način narediti, da konj zgine z odra. Naš ameriški avtomobilski magnat Henry Ford je na drugačen in bolj lahek način spravil že na stotisoče konj s površja.

Ali imate že svojega otroka zavarovanega pri naši Jednoti?

VON HINDENBURG 83 LET STAR

Berlin, Nemčija, 3. oktobra. —Predsednik nemške republike Paul von Hindenburg je danes obhajal svoj 83. letni rojstni dan na počitnicah v neki alpski vasi na Bavarskem. Dasiiravno se je hotel na ta način umakniti pred javnostjo, je prejel iz raznih delov Nemčije ter drugih držav številno čestitk, ker je najstarejši načelnik kake vlade v sedanji dobi.

Predsednik Hindenburg je bil izvoljen v ta urad meseca aprila, leta 1925; tekom svetovne vojne je bil pa najvišji poveljnik nemške armade.

OGROMNA ZAPUŠČINA

Mount Holly, N. J.—Pred tukajšnjo zapuščinsko sodnijo je bila dne 3. oktobra odprta oporoka nedavno umrlega bogatina Dr. John T. Dorrance, ustanovnika in predsednika znane Campbell Soup Co. Pokojnik je zapustil svoji družini ter ožjim sorodnikom okrog 150 milijonov dolarjev; eden izmed njegovih najmlajših sinov bo dobival za šolanje in izobrazbo po \$20,000 na mesec.

Dr. Dorrance, po poklicu kemik je zaslužil prva leta po \$7.50 tedensko. Tovarno za izdelovanje juhe in drugih jestevin v konvah je začel pred 31 leti.

NAPREDEK TLEFONA

Potniki ekspresnega vlaka Berlin-Hamburg so dne 4. oktobra imeli prvič priliko iz vlaka po radio telefonu govoriti s potniki nekega brazilskega parnika na Severnem morju.

ZAVAROVALNINSKA DRUŽBA ZA TEMPERENČNIKE

Washington, D. C.—Tukaj nameravajo ustanoviti novo zavarovalninsko družbo, ki bo sprejemala samo take osebe, ki sovržajo vsako opojno pijačo; ime te družbe bo: The American Temperance Life Insurance Co. z glavnico en milijon dolarjev. Na čelu iste so sami prominentni voditelji suhačev in zagovorniki treznosti. Ta družba zatrjuje, da bo boljše uspevala kot druge, ker ne bo imela toliko smrtnih slučajev vsled alkoholizma.

BREZPOSELNI V POMOČ

Common Pleas sodnik S. H. Silbert v Clevelandu, O., se bo te dni pismeno obrl na mestno zbornico in na razne dobrodelne organizacije, da bi povzele potrebne korake za uvedbo javnih ali ljudskih kuhinj za uboge brezposelne delavce tega mesta. V teh kuhinjah naj bi se omilovanja vrednim brezplačno delila gorka juha, kava in lunch.

Ker je nad 20,000 otrok mesta Cleveland vsled nezaposlenosti njih očetov hudo prizadetih, da nimajo obuvale ne obleke, bodo dobrodelne družbe tekoči teden po mestu kolektale ponošeno obleko za revno mladino. Glavni urad te družbe je na 2525 Euclid Ave. Ako imate kaj take obleke, lahko tudi telefonirate MAIN 8560 pa pridejo stvari s truckom iskati.

V Ljubljani je umrl dne 3. septembra znani misijonar g. Franc Birk.

Vlak je do smrti povozil železniškega delavca Simona Smodeja iz Videža pri Slovenski Bistrici.

Umrl je v Klanjcu v Hrvatskem Zagorju v tamošnjem franciskanskem samostanu istrski begunec in župnik v poklju g. Franjo Marinko, star 75 let. Po prevratu je moral pobegniti pred Italijani.

Žrtve kopanja v Žužemberku. Nedavno je zopet že par let tih in mirna Krka zahtevala dvoje mladih življenj: Francoko Vovkovo in Hildo Kamnikovo iz Zafare. Vročina je zvalila 18-letni deklici v dokaj za kopanje prijetno vodo. Nesreča in premajhna previdnost je zahtevala prvo žrtev, kateri je sledila še druga, ko je hotela reševati svojo sokopalko. Prilično hitra pomoč ni mogla imeti več zaželenega uspeha.

Ko se je razpočil možnar, je drobec zadel v glavo 21-letnega Franca Bračka iz Zibike pri Šmarju in mu prebil črepinjo. Bračko je bil takoj mrtev.

Iz ljubosumnosti se je ustrelil na Jesenju finančni pripravnik Rudolf Bodlaj svojega tovariša Janka Maloviča.

Požar je vpepelil v Krčevini pri Mariboru poslopje in hlev posestniku Josipu Zupanu. Pri požaru je dobila težke opekline županova žena, ki je v obupnem trenutku rešila svoja otročka gotove smrti.

Novo tramvajski progo, ki bo vodila iz Viča preko Ljubljane v Šiško, so začeli polagati.

Novi parniki. Jugoslovanska plovdba si bo še letos nabavila pet novih razkošnih parnikov.

Zamenjava polkovnih zastav. Jugoslovanski kralj Aleksander je dal 6. septembra vsem jugoslovanskim polkom, oziroma njihovim odposlancem nove bojne zastave, stare pa so spustljivo položili med zgodovinske spomenike. Ko so katoliški, pravoslavni in muslimanski duhovniki blagoslovili zastave, je prvi kraljevi adjutant podal vsako zastavo kralju, ki jo je izročil polkovnim poveljnikom. Vsak poveljnik jo je ob sprejemu poljubil in jo izročil polkovnemu zastavniku. Tako je bilo izročenih 65 polkovnih zastav. Med izročanjem zastav je bila popolna tišina. Navzoče množice so z veliko pozornostjo sledile slovesnemu predajanju. Govorila sta kralj in vojni minister general Hadžić, nakar je bilo defiliranje čet in banke. Slavnostim je prisostvovalo mnogo tisoč ljudi iz vseh delov Jugoslavi:

Pri Zidanem mostu so odkrili plasti črnega premoga, ki pa se nahaja tudi že na površju. Svet, na katerem so nove premogovne plasti, je last železniške uprave. Z iskoriščanjem se niso pričeli, ker čakajo dovoljenja. Rov pa, ki so ga skopali, vsled pregleda, so zopet zagradili z deskami. Premog je dober in ga bo najbrže železniška uprava sama uporabljala.

Najlepša šola v Jugoslaviji. V Zaplani so v nedeljo, 31. avgusta (Dolge na 4. strani.)

DRUŠTVENA NAZNANILA

Društvo sv. Alojzija, št. 47,
Chicago, Ill.

Cenjeno članstvo našega društva uljudno opozarjam na redno mesečno sejo, ki se bo vršila v soboto, 11. oktobra v cerkveni dvorani. Začetek ob pol osmi uri zvečer. Med drugim bo na dnevnem redu tudi debata glede pristopa našega društva v centralizacijo. Ne bom o tem tukaj razpravljaj, rečem samo to: pridite na sejo vsi, ki ste za ali proti centralizaciji. Kar bo večina sklenila, to bo veljalo. Zatorej ne pozabite priti na sejo!

Sobratki pozdrav,

John Gottlieb, tajnik.

VABILO

k 30-letnici in razvitju nove društvene zastave društva sv. Jožefa, št. 53 KSKJ, Waukegan, Illinois.

Dne 26. oktobra t. l. bo naše društvo praznovalo 30-letnico svojega obstanka in bo imelo razvitje in blagoslovljenje nove društvene zastave. Ta slavnost se bo vršila v dvorani cerkve Matere Božje na 10. cesti in se prične ob pol enajsti uri s peto sv. mašo, pri kateri se bo blagoslovila nova zastava. Po sv. maši ob eni popoldne se vrši banket v šolski dvorani, po banketu ples in prosta zabava. Ker je ta slavnost velikega pomena za naše društvo in K. S. K. Jednoto, zatorej se vabi vsa cenjena društva KSKJ in posameznike iz vseh mest v bližini Waukegana, da nas posejijo na ta dan in pripomorejo, da se na bolj slovesen način izvrši ta prireditve. Dobro došli v Waukegan!

Odher.

NAZNANILO

Z žalostnim srcem naznanjam mo, da je v soboto zvečer dne 20. septembra nenadoma umrl naš dobroznani in spoštovani brat

John Klun

v 42 letu svoje starosti.

Pokojnik je padel več let k našemu društvu sv. Jožefa, št. 57, KSKJ, Brooklyn, N. Y. Bil je vnet za društvo, aktiven in vesten član, tako tudi dober in skrben soprog ter oče.

Zapušča ženo ter štiri otroke. Nemila smrt ga je nepričakovano ugrabila iz naše srede; ločiti se je moral od svoje ljubljene družine, sorodnikov, prijateljev in znancev.

Pokojni brat John Klun je bil rojen dne 17. junija leta 1888 v Banjaloki, pošta Nova sela. K našemu društvu je pristopil dne 12. decembra, 1909. Vsi smo ga imeli radi, ker je svoje dolžnosti napram društvu vedno točno izvrševal; tako je tudi rad delal za čast, procvit in dobrobit našega društva. Bil je zelo dobrodušen po svojem kremenitem značaju, radi tega je užival spoštovanje in ljubezen vseh, ki so ga poznali. Vedno je imel veselo in prijazno besedo za vsakega, radi tega ga bomo zelo pogrešali in ga ohranili v trajnem, blagem spominu.

Dne 23. septembra zvečer ob pol osmih so se člani društva zbrali v polnem številu in smo skupno odkorakali v hišo žalosti. Tam smo izrazili hudo prižadeti družini svoje globoko sožalje, izkazali mu naše spoštovanje in se zadnjič poslovili od njega.

Pogreb se je vršil dne 24. septembra ob 9:30 dopoldne. Šest članov ga dvignilo in položilo v mrtvaški voz, potem je pa sprevoz z društveno zastavo na čelu krenil v cerkev Matere Božje, od tam pa na pokopališče Presvete Trojice, kjer za večno počiva že toliko naših

rojakov in rojakin.

Rož in vencev je bilo tri polne avtomobile. Pogreba se je udeležilo poleg sorodnikov jako veliko pokornikov prijateljev in znancev. Z žalujočim srcem je vsa ta množica zrla v odprti grob, kamor so truplo našega nepozabnega brata Johna položili k večnemu počitku v ameriško zemljo.

Bridko nas je zadela ta izguba, žalostno poslavljajoči se od Tebe. Toda zavest in upanje nas tolaži, da pride čas, ko se zopet snidemo tamkaj nad zvezdami, kjer ni solz, ne nadlog, in ne več ločitve. Tudi mi vsi pridemo enkrat za Teboj, dragi nam sobrat! Počivaj v miru!

V imenu žalujočih sobratov:
Matt Curl Jr., tajnik društva.

Naznanilo

Vsem članom in članicam društva Marije Vnebovzete, št. 77, Forest City, Pa., se naznanja, da se gotovo vsi udeležijo prihodnje redne mesečne seje dne 12. oktobra. Začetek seje bo takoj po prvi sv. maši v navadnih prostorih. Ker imamo za rešiti nekaj zelo važnih točk na tej seji, zato so prošeni vsi člani in članice, da se iste udeležijo.

John Osolin, tajnik.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 91, Rankin, Pa.

S tem prosim vse člane našega društva, da se v velikem številu udeležijo prihodnje seje dne 12. oktobra. Na tej seji bo več važnih točk na dnevnem redu; tako bo na isti tudi prečiten devetmesečno finančno poročilo našega društva in debatirali bomo tudi glede pristopa v centralizacijo. Kakor je vam že gotovo znano, imajo sedaj vsa necentralna društva lepo priliko za pristop; torej pridite na prihodnjo sejo prav za gotovo vsi člani in članice, da boste povedali svoje mnenje o tej važni stvari (centralizaciji). Ker bo to v resnici zelo važna seja, upam, da ta moj poziv ne bo samo bob v steno. Ako se ne bo članstvo v velikem številu skupaj zbralo ter rešilo to točko, sam odbor nima nobene pravice o tem kaj ukrepati. To si dobro zapomnite!

Nadalje opozarjam vse člane in članice, da svoj asessment pravočasno poravnate; nikar ne mislite, da bom jaz hodil po hišah prosit in tirjat, nazadnje jih pa dobim še pod nos. Res je, da so sedaj delavske razmere slabe in da se težko plačuje asessment; toda imamo pa tudi nekaj takih članov, ki se zanemarljivo redno plačevanje asessmenta v najboljših delavskih razmerah. Zapomnite si, da se bo z dolžniki asessmenta postopalo strogo po pravilih. Če potem katerega suspendacija zadene, naj posledice sam sebi pripiše. To se tiče onih članov in članic, ki svojo dolžnost napram društvu popolnoma zanemarjajo. — Pozdrav,

F. J. Habich, tajnik.

Društvo sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa.

Prošeni ste vsi člani in članice, da pridete na prihodnjo sejo dne 12. oktobra; da se domeniimo glede veselice našega društva, kajti naša mladina želi, da bi zopet priredili kak ples, a drugi temu nasprotujejo, ker se preslabo dela. Najboljše bo, da pridete vsi na sejo in se bo glede tega nekaj ukrenilo; kar bo večina določila, to bo veljalo.

Na zadnji seji je bilo tako malo članov navzočih, da smo komaj zamogli sejo otvoriti. Žal, da se jih izmed 116 članov

tako malo sej udeležuje; torej tudi ne moremo kako tako točko a tako malo stavilno udeležbo akleniti. Zanimajte se bolj za društveno sejo, saj ista se vrši samo enkrat na mesec!

Enkrat sem se na tem mestu poročal, da sem jaz vsako nedeljo v dvorani do 10:30 dopoldne. Torej kdor hoče izvršiti kak posel v zvezi z društvom (plačati asessment itd.), naj pride naravnost v dvorano in mu ni treba čakati pred cerkvijo.

Zadnjič sem opozoril one, ki že veliko društvu dolgujejo, da bi stvar uredili; toda žal, le prav malo so se temu pozivu odzvali. Skupna svota, katero članstvo sedaj dolguje, ni nič manjša, ampak še za nekaj večja. Torej skušajte dolg kmalu poravnati.

S sobratstvi pozdravom,

John Flajnik, tajnik.

Društvo sv. Mihalja, broj 163, Pittsburgh, Pa.

Cijenjeni člani i članice omenjenoga društva! Vas pozivam da dodete na dojuču sjeđnicu 12. listopada (oktobra) točno u 1:30 posle podno. Dužnost je svakoga člana i članice, da ako je i kako moguć da prisustvuje na troj-mesečnoj sjeđnici. Znae kako pravila zahtevaju da član i članica, koji ne dojde na tro-mesečnu sjeđnicu da spada pod globu 25 centi. Isprika je samo boljest i rad.

Na dojuču sjeđnici će biti izdavanje cijelokupnog primitka, izdatka i sav ostali rad za prošle tri mjeseca. Drugo imamo važno da glasujemo hoćete le pristupiti u centralizaciju ali ne. Svaki neka dobro promisli, zašta bude glasovao.

Dalje opominjam one člane, koji su suspendirani, još imaju 30 dana vremena da svoje dužove podplate i da opet postaneju člani kako su i prije bili, i neka to učine dok nije prekasno, jerbo već ima par takovih, koji su pustili društvo a sada jim je žal ali je badavo sada. Krive ovega i onea ali nitko jim nije kriv nego oni sami. Svaki je u društvu za sebe a nije za drugoga.

Sa pozdravom,

Thomas Belanich, tajnik.

Iz urada društva sv. Jožefa, št. 169, Cleveland, O.

Cenjeni bratje in sestre!

Upam, da ste čitali v raznih slovenskih časopisih poziv naših častitih slovenskih duhovnikov, s katerim vabijo vso slovensko javnost iz cele Ohio in Clevelanda k veliki slavnosti Baragove stoletnice. Ta proclaya se bo vršila v nedeljo, dne 12. oktobra pri duplini ali kapelici Lurške Matere Božje na Providence Heights (Chardon Rd. in Euclid Ave. Ave.) ob pol tretji uri popoldne.

Tudi naše društvo se bo odzvalo temu pozivu, ker je bilo na zadnji seji sklenjeno, da se te slavnosti udeležimo korporativno. Zbiramo se ob 2. uri na vrhu hriba, kjer se zbira sploh vse občinstvo. Tam nas bo čakala že naša društvena zastava, s katero bomo korakali v procesiji; seveda ne smemo za to slavnost pozabiti društvenih regalij.

Vsakemu je gotovo znano, da se ta slavnost prireja na čast velikemu možu, prvemu ameriško-slovenskemu škofu Frideriku Baraga. Dne 31. decembra letos bo poteklo namreč ravno 100 let, odkar je stopil ta sloveči slovenski misijonar na ameriška tla; ustavil se je najprvo celo v naši državi Ohio, in sicer v mestu Cincinnati. To je posebno za nas, Slovence velikega pomena, kajti škof Baraga, kot sin slovenskih staršev se je tako visoko povspel, da je zaslovel tudi pri drugih narodih, osobito med Amerikanci tamkaj na Severozapadu. Tembolj bi ga morali slaviti mi, ker je zanesel naše ime, našo zgodovino in našo slavo med narode v tujem svetu. S

ponosom zremo n njega. Druge nasebine so že proslavile na dostojen način tega slavne škofa, tako smo dolžni tudi mi kot člani katoliške Jednote, da čimbolj na slovesen način proslavimo njegovo stoletnico. Torej pridite vsi prihodnjo nedeljo na to spominsko slavnost. Ker slabe delavske razmere še vedno bolj pritiskajo, je prišlo na zadnji društveni seji tudi vprašanje na površje glede plačevanja asessmenta. Ukrenilo se je, da se dotičnemu, ki dokaže, da ne more nikakor plačati svojih mesečnih prispevkov, bo društvo založilo iz svoje blagajne. Seveda se mora zglašiti na seji, kjer bo članstvo njegove razmere vzelo v pretres.

Tem potom vas tudi vabim na prihodnjo društveno sejo, ki se bo vršila v četrtek dne 16. oktobra. Ker bo ta seja jako važna, prečitan bo med drugim tudi trimesečni račun, radi tega vas pozivljam k obilni udeležbi.

Bratski vaš pozdrav,

George Panchur, tajnik.

Iz urada društva sv. Kristine, št. 219, Euclid, O.

Naznanjam vsem članom in članicam, kateri niste bili na zadnji seji, da smo sklenili se korporativno udeležiti velike slavnosti Baragove 100-letnice v nedeljo, dne 12. oktobra popoldne. Ta redka slavnost se bo vršila na Providence Heights pri Lurški Materi Božji na hribu blizu Euclid Ave. in Chardon Rd.

Pokažite ta dan vrli Euclidčani, da tudi mi ljubimo Marijo, da potrebujemo njene pomoči in da spoštujemo naše velike moke kakor je bil pokojni škof Baraga. Ta dan se bodo na onem hribu zbrali verniki vseh slovenskih far iz Clevelanda, tako tudi vsa katoliška društva naše velike slovenske metropole. Tako velike manifestacije naših vernikov ali take slavnosti še nismo imeli v Clevelandu.

Naše društvo se zbira pri cerkvi sv. Kristine ob 1. uri popoldne; prinesite društvene regalije seboj da potem z zastavo odkorakamo na določeno mesto, hribeček Matere Božje in se tam pridružimo številnim drugim vdeležencem. Pridite vsi, brez izjeme!

S sosesstvi pozdravom,

Terezija Zdešar, tajnica.

Naznanilo

Naznanja se članstvu društva Kristusa Kralja, št. 226, Cleveland, O., da je tajnik Josip Grdina odstopil, in na njegovo mesto je bil izvoljen brat Joseph Ponikvar. Torej za vse informacije glede društva se obrnite na naslov novega tajnika na: 1030 E. 71st St.

LISTNICA UREDNISTVA

Sobrat Martin Težak, predsednik društva št. 29, Joliet, Ill. —Na vaše ponovno pismo vam tem potom odgovarjamo sledeče:

Urednik Glasila nima nikake pravice na svojo roko popravljati zapisnik zadnje konvencije, tako tudi ne kak zapisnikar iste.

Vi še vedno trdite, da je bil vaš predlog o percentualni poškodnini nerabne roke ali noge od konvencije soglasno potrjen na 15. seji, kar pa ni resnica. Vaš predlog je res brat Anton Hečevhar podpiral, toda zbornica ga ni odobrila; sprejela je pač v celoti priporočilo zdravnikov, ki določa, da se za nerabno roko ali nogo ne plačuje nobene poškodnine.

Originalnega zapisnika vam ne smemo in ne moremo poslati na ogled. Ponovno vam pa tukaj naglašamo, da v istem zapisniku ni nič označeno, da je bil vaš predlog od konvencije zbornice sprejet; torej ne moremo vaše pritožbe obelodaniti.

Dalje zahtevate v dokaz ne-

kake zaprisežene izjave od strani naših clevelandskih zdravnikov in delegatov, ki pa tudi trdijo, da se vi motite. Ako hočete dobiti take izjave, obrnite se sami na dotične, kajti urednik nima časa, da bi se spuščal v take stvari, ki ne spadajo v njegov delokrog. Takih izjav bi vi lahko mnogo dobili, kajti delegacija se še danes dobro zaveda, da je bilo priporočilo zdravnikov-delegatov glede poškodnin in operacij v celoti sprejeto kakor čitano.

Ako hočete še kaj več pojasniti o tem, obrnite se na glavne konvencijne zapisnikarja Rev. M. Slaje, 15519 Holmes Ave., Cleveland, O.

NEKOLIKO KOMENTARJA

Ker se mnogo piše po konvenciji, se tudi jaz pridružujem dopisnikom po konvenciji pred vsem glede centralizacije, ker se dolži pred vsem Ohijsko Ligo, da je ona zakrivila, da ni splošne centralizacije, kar ni res. Liga ohijskih društev je priporočala, da se za splošno centralizacijo ne glasuje in to iz razloga, ker niso vsa društva v Ohio v centralizaciji ter po njih izjavi jim ni potrebno, da gredo v centralizacijo; zato Ohijska Liga kot taka ne more na splošno biti za splošno centralizacijo, ker kot navedeno, jo nekatera društva iz Ohio odklanjajo. Torej Liga ni prav nič zagrešila pri centralizaciji.

Kar se pa tiče posameznikov, so pa morali glasovati po naročilu društev. Tako je društvo Kristusa Kralja, št. 226 naročilo meni kot delegatu, da glasujem proti splošni centralizaciji; to stoji v zapisniku društva. Torej ali sem jaz kot tak kaj zakrivil? Po mojem mnenju ne. Zato ni prav, da se nas tako sodi kot da smo kontra-centralisti, kar ni resnica. Pa nas napadajo v Glasilu osebe, katere ne bi imele; zlasti Mrs. Beg je napoti vsaka stvar. Kdo ve, čemu? Nikar ne natolcevat po krivem!

Še nekaj bi priporočal gotovim glavnim uradnikom pri financih: da naj stari poglavarji med seboj, ne pa nositi v javnost, ter izjati "bavbav," na konvenciji pa molče. Naj na konvenciji povedo, če res kaj vedo, če ne, naj pa molče in naj ne begajo delegatov, odnosno članstva, da se potem brez potrebe zavleče konvencija kot se je radi neosnovanih govoric pri financih.

Jos. Grdina, bivši delegat.

DOPISI

La Salle, Ill.—Ko prebiram razne časopise, skoro drugega ne najdem, kakor le pritožbe o slabih časih. Tudi tukaj v naši nasebini ni nič boljše. Nezaposlenost je tukaj velika; pričakuje se še večje. Vse obljube na boljše čase so zaman! Niti zvezna posredovalnica za delo, ki je začetkom tega leta proučevala tukajšnje razmere ni mogla ničesar ukreniti. Dotični uradniki so nam le obljubovali boljše čase, a položaj postaja vedno slabši. V raznih tovarnah je zaposlenih komaj tretina delavcev in jih še vedno odpuščajo. Naravno, da bo bližajoča se zima razmere še poslabšala. Na prostem ne bodo mogli več z gradbo ter popravo cest delati; sicer je pa skoro že vse dovršeno. Promogovniki v tej nasebini so začeli zopet malo bolj obratovati, po 4 ali 5 dni na teden, toda za služaj se pa malo; uboge družine ker njih gospodar tako malo zaslužijo!

Naj, pri tej priliki naznanim tudi žalostno vest, da se je 28. sept. smrt zglasila pri družini Gabler ter ji ugrabila 2-letnega sinčka Franka. Mrs. Gabler je hči poznane rodbine Bruder, ki imajo veliko mesarsko obrt na 1. in Gooding cesti. Ta slučaj je staršem pokojnega prizadel veliko žalost; oče še vedno toži, kako hudo mu je pri srcu

ker je za vedno zgubil ljubljene sinčka; kdor pa opazuje potrto in žalostno mater, se ista vsakemu smili kajti občutkov matere nad izgubo svojega ljubljene otroka je nemogoče opisati. Naj bo ljubi Bog obema tolažnik! Tako se spremenjajo časi in taka je usoda človeškega življenja, ki nam vedno donaja polno kupo žalovanja ter trpljenja! Šele pred nekaj leti nazaj, kako je bila Miss Jean Bruder, mati pokojnega dečka Franka, sedaj omožena Gabler — vedno vesela in upalna! Zdaj se ji pa kot mladi materi srce kreči ker je izgubila malega ljubljenečka, katerega ne bo nikdar pozabila. Mali pokojni Frankie zapušta starše Frank in Jean Gabler, eno tri in pol leta staro sestro Jean, starega očeta in mater Frank in Ivano Bruder ter strica Henry Bruder. Naj se med krilatci tamkaj nad zvezdami! Naše iskreno sožalje hudo prizadetim!

Antonija Retzel.

NAZNANILO IN VABILO CHICAŽANOM

Chicago, Ill.—Vsemu slovenskemu Chicagu je že znano, kaj bo v nedeljo, 12. oktobra. Vsakdo ve, da se bo ta dan zopet pokazalo naše fantovsko društvo "Danica" pri svoji veliki letni prireditvi. Predvsem pa vzbuja splošno zanimanje igra, ki se bo vprizorila ta dan, in to po vsej pravici. Brez vsake hvale se namreč lahko reče, da bo opereta "Kraljica ciganov," ki jo bomo videli in čuli, ena najbolj zanimivih in veličastnih predstav, kar jih je bilo do zdaj v našem slovenskem Chicagu. Ze vsebina igre same je taka, da ji bo moral vsakdo z napetostjo slediti. Neizmereno pa bodo to vsebino še okrasile še čudovito lepe španske in ciganske melodije, ki spadajo v igro in ki jih bodo proizvajali solo spevi, in dalje tudi zbori ciganov, kmetov in mešanov.

Nepisani vtis bodo tudi napravile fantazične obleke ciganov; dalje španske narodne noše kmetov in sijajna oprava viteзов in odličnih dam. Tudi scenerija na odru bo taka, da bo pripomogla izraziti duh igre, v kolikor se ta ne da z učinkom izvesti s kretnjami in govorico.

Ogromno število osebja, ki bo nastopalo v tej igri, pa potrebuje tudi velik oder, da se bodo lahko pokazali prizori v vsej svoji močnatosti. Zato smo najeli za to prireditev dvorano z enim največjih odrov, kar jih pride v naši nasebini v pošte, namreč C. S. P. S. dvorano na 1126 W. 18th St.

Kakor je razvidno v tozadnem oglasu na tretji strani tega lista, bo v igri nastopilo preko 70 oseb. Glavna oseba, okrog katere se sučejo vsa dejanja, je Precijoza, ciganska deklica. S svojim blagolastnim petjem in s svojo lepoto očara vsa španska dežela. Ne samo navadno ljudstvo, ampak tudi plemeniti naravnost blaženi za njo. Proti vsem pa ostane hladna, dokler ne sreča mladega, krasnega viteza Don Alfonza, kateremu je bila dodeljena sreča, da jo je ogrel zase.

Tudi on se do skrajnosti zaljubi v njo in odloči se, da zapusti svoj bogati dom in svoje očeta ter gre za njo. Odpove se svojemu plemstvu, svojemu imenu in vsem častem in se, sam preoblečen v cigana, pridruži ciganski družbi, samo da bo lahko ostal skupaj s Precijozo in ji s tem dokazal, da jo v resnici ljubi.

Divno krasen je duet, ki ga poje ob uri te svoje odločitve in s Precijozo in ki ga nato spremlja ves ciganski zbor.

Alfonzov oče, Don Francisko nič ne ve, kam je izginil sin, in trdno je prepričan, da je odšel na vojno proti sovražnikom, da si na bojnem polju splete venci slave. Dasi je v skrbeh zanj, kajti njegov edini otrok je. Vendar pa je nanj in na njegovo domnevano junaštvo skraj-

no ponosen. Lahko si torej predstavljamo, vsaj približno prizor, ko tega njegovega "junaškega" sina pripeljejo pred njega v ciganski obleki, ko člana ciganske tolpe. Ne da se popisati ta prizor, posebno, ko ga bo še Pedro, "kunštni" grajski valpet, zasolil s svojimi neprostopljivimi dovptili.

Nadaljnje vsebine ne bomo navajali, kajti bolj je zanimivo, ako gledalec ne ve za njo. Povemo samo, da bo igra od začetka do konca napeta in da bo vsakdo imel užitek od nje, ki ga ne bo nikoli pozabil. Igralci so vsi prvovrstni, enako peveci. Oboji se vztrajno urijo, tako da bo igra predvajana v vsej popolnosti.

Rojak in rojakinja! Vse to se pripravljaja za te. Samo tebe imamo v mislih, ko pripravljamo to igro. Pri vseh svojih velikanskih stroških in ogromnem delu, ki ga ta igra zahteva, nimamo pred očmi nič drugega, kakor samo to, da bomo tebe zadovoljili. Na dobiček pri tej igri ne računamo, ampak samo na to, da tebi pokažemo nekaj lepega, kar boš za vedno nosil v spominu. Ali nas boš torej ti razočaral, da ne boš prišel k prireditvi, ki se za te pripravljaja? Sigurno ne boš storil tega. Prepričani smo, da boš posetil "Danico" 12. oktobra, in obljudljamo ti, da boš imel ne samo "good time," ampak "grand time."

Izrednost pri tej prireditvi bo tudi, da bo prvič nastopil novoustanovljeni pevski zbor društva "Danica."

Zabavali pa se ne bomo samo pri igri, ampak tudi potem. Živahen orkester nam bo igral ne samo ameriške komade, ampak tudi pristne starokrajske polke in valcerje. Pri mizah bodo pa naši starejši ljudje obdelavali dnevno politiko, mosko in žensko, in reševali razna vprašanja, ki pa bodo ostala gotovo nerešena, četudi se bomo šele pozno v noč razšli.

Na svidenje torej, rojaki in rojakinje.

Igrovdaja.

Resolucija Slovenskega Sokola v Clevelandu

Jugoslavoani:

Društveni odbor "Slovenskega Sokola" v Clevelandu, Ohio, je na svoji izredni odborovi seji, ki se je završila na večer 26. novembra, 1930, sklenil predložiti današnjemu jugoslovanskemu protestnemu shodu v Slovenskem Narodnem Domu, sledečo resolucijo:

Resolucija: "Slovenski Sokol" v Clevelandu, O., slehernemu Slovencu in Slovenci ter ostalim Jugoslovanom poznana narodna napredna skupina, ki se že 33 let udejstvuje med našim narodom v Clevelandu, ima v svojih načelih zapisano tudi deklaracijo Jugoslovanskega Sokola, ki se glasi:

"Jugoslovansko Sokolstvo izraža svoje simpatije tlačenim in zarožbljenim našega naroda in se hoče pobrigati za njih telesno, duševno, pravno, gospodarsko in politično povzdigo, neodvisnost in svobodo.

"Tako razumevamo Sokolstvo je svoboda in samostojna ideja naše lastne nacionalne iniciative, na katero ne deluje noben zunanji činitelj in ki sledi edino načelu telesne, pravne in duševne krepitve naroda v znamenju večnega gibanja in načela, da nismo z doseženim nikdar zadovoljni, temveč težimo vedno za onim, kar je najboljše in najlepše, stopajoč od Jugoslovanstva k Slovanstvu, od Slovanstva k človečanstvu."

In ker Sokolstvo priznava svobodo prepričanja in mišljenja vsakega posameznika, in ker spoštuje vsako iskreno mišljenje in pošteno prepričanje in mišljenje drugih, stopa odbor društva "Slovenski Sokol" pred vas zborovalce v težkih in resnih časih naših zasužnjenih bratov v Italiji, da se opozori slehernega Jugoslavoana na ame-

(Dolge na 2. strani).

riškem ozemlju o krivicah, ki se godijo našim trpečim bratom in sestram, da postane naš rodni glasnik in zagovornik.

Nadalje "Slovenski Sokol" stavi veliko upanje v potrebno organiziranje Jugoslovancev v Ameriki, v stalno jugoslovansko obrambno organizacijo, katere namen in delovanje bi bilo, da informira predvsem ameriško in v Ameriki pisano tujezemsko časopisje o današnji situaciji naših Jugoslovancev v fašistovskem režimu. Nadalje skuša po možnosti opozoriti vse ameriške skupine, ki nosijo v svojih načelih obrambno misel do vpoštevnja človečanstva. Gotovo pa bi ta organizacija obveščala tudi naše države in vladne zastopnike in urade, da bi bili informirani o krivičnem ravnanju z našimi Jugoslovanci od strani fašistov. Vršla bi ta organizacija vsa druga dela, ki bi bila mogoča v njenem področju v danih razmerah in časih.

Zato "Slovenski Sokol" priporoča temu zborovanju, da naroči sedanemu odboru za pripravo protestnega shoda, da sestavi načrt in organizira stalno obrambno organizacijo Jugoslovancev v Ameriki, da po svojih danih razmerah, okoliščinah in času pomaga razjasniti tragedijo primorskih Slovencev in Jugoslovancev Ameriki in ostalemu svetu. Sedaj zbrane skupine, ki že delujejo po isti poti, bi se pridružile temu gibanju, tako da bi ne bilo jugoslovanske naselbine v Ameriki, ki bi ne imela članov te organizacije.

Ako hočemo imeti delne vspehe za rešitev naših bratov in sester, moramo biti organizirani vsi Jugoslovanci v Ameriki.

Odbor "Slovenskega Sokola" želi, da se njegovim željam ustreza ter je tudi pripravljen na sodelovanje.

Za društvo "Slovenski Sokol" Vinko Levstik, starosta.
Frank Černe, podstarosta.
Janko N. Rogelj, tajnik.
Frank Sober, blaginjak.

Gori označena resolucija je bila soglasno po številnih zborovalcih sprejeta.

ZIVA REKLAMA ZA PISATELJE

Dva angleška potnika sta prišla v Inomost. Hotelske sobe so bile vse oddane in že sta mislila, da bosta morala prenočevati na prostem. Ker sta le v težavo lomila nekaj nemških besed, je bila zadrega tem hujša. V obupnem položaju so ju poslali v trgovino z navodilom, da je tam gotovo kak prostor za prenočevanje na razpolago. Bil je to trgovec s pohištvo. Pokazal jima je ležišče, opozoril pa ju, da naj preko zakrinjala, ki je ločil ta prostor od drugega, ne hodita. Odkazano ležišče je bilo strahovito trdo in kljub veliki utrujenosti Angleža nista mogla zaspati. Vstala sta, prižgala žveplenke in iskala po sobi, kje bi se dalo dobiti kaj mehkega. Prvi se ojunači in kljub prepovedi odgrne zakrinjalo, kjer najde pripravljeno prvovrstno posteljo. Niti za trenutek ni pomišljal, temveč je skočil v posteljo ter sladko zaspal. Niti najmanj ni pomislil na to, kje se nahaja in se je napravl kar najbolj udobno. Ko je drugo jutro vstal in pogledal skozi okno, je videl, da je zbrana pod oknom velikanska množica ljudi, ki se je nad Angležem nemalo zabavala. Postelja, kjer je prenočil, je bila namreč reklama, okno pa — izložbeno. — Kjerkoli se je Anglež še v Inomostu pojavil, je bil predmet pikrih opazk in ni kazalo mu drugega, kakor vzeti kovčeg in oditi domov. Toda tudi doma so prijatelji mnogo govorili o živi reklami Angleža v Inomostu.

Mišljenja in obiska bi se ne smelo nikomur vsiljevati.

Kdor preveč rad in predolgo govori, nima dosti poslušalcev.

DR. IVAN ZAPLOTNIK:

JANEZ ČEBULJ MISIJONAR V AMERIKI

"Najveselejši dogodek v mojem sedanjem misijonskem življenju je pa ustanovitev družbe treznosti z nepričakovanim uspehom. Nedeljo 23. novembra sem odločil za ta namen in sem v krščanski indijanski cerkvi pridigoval o hudih naslednjih pijančevanja. Opisoval sem Indijancem žalostne zglede nekaj mogočnih indijanskih narodov, ki so skoro popolnoma izumrli zaradi hude spačenosti in zlasti zavoljo pijančevanja. Dokazoval sem jim potrebnost in korist krščanske treznosti, ako hočejo svoj narodni značaj rešiti pogina.

"Precej po pridigi so pristopili k oltarju trije indijanski za treznost vneti poglavarji ter so v čvrstih govorih opominjali svoje podložne, naj brez odlašanja spolnijo voljo Velikega Duha, ki se jim danes naznana; naj ponižno sprejmejo nauk duhovnika, ki jih priganja k treznosti; naj se nemudoma odpovedo grdemu žganemu strupu, ki ga jim prodajajo brezvestni Evropeci v neskončno škodo na duši in na telesu.

"Izvrstne besede poglavarjev so obrodile gorečnost v srcih divjakov. Dva in osemdeset jih je pristopilo ter so bili sprejeti v treznostno društvo.

"V ponedeljek 24. novembra sem se napotil v Tihkvahone, indijansko haselbino ob goreni reki Okonto 20 angleških milj od Kesheno, kjer sem pridobil 75 Indijancev za treznost. Jutri pojdem na severozahodno stran ponujajoč sveto treznost še drugim sem ter tje po wisconsinških gozdih raztresenih prebivajočih divjakov.

"Moja poglavitna naloga to zimo bo vojska zoper žganje, ki je najhujši sovražnik indijanskih divjakov, kajti žganje najbolj ovira krščanstvo in pravo omiko med ameriški Indijanci.

Sledijo nekatere osebne reči in potem piše dalje:

"Kadar sem pri Indijancih, si vedno le sam kuham in gotovo bo tako vso zimo. Divjačina je sicer dosti in tudi mnogo drugih reči se lahko tukaj dobi; ali kaj pomaga, ko drugega ne znam kuhati kakor čaj in krompir... Kadar sem pri evropskih naseljencih, se mi nekoliko bolje godi. Ali vendar moram reči, da se mi še nikoli ni tako slabo godilo kakor zdaj."

Boji s protestanti

Tekom Čebuljeve odsotnosti v Evropi so bili brezvestni fanatični uradniki v menominski naselbini (rezervaciji) svojo ničvredno vneto še podvojili, mogoče baš nasproti njemu. S pomočjo protestantskih pridigarjev iz Shawano so na vse kripke skušali Indijance, katoliške in pogsanske, "spreobrniti" k protestantizmu. Spričo te nesramne drzovitosti se je pa Čebuljev ognjevit značaj poskomo lepo pokazal. "Brez boja ni zmage," si je mislil in se odločno lotil svoje naloge. Neustrašeno je udaril po sleparjih, razkrinkal hinavske spletke agentove in njegove sodrge, razložil Indijancem katoliške nauke in jih opominjal, naj ne poslušajo protestantskih pridigarjev. Govoril je tako živo in prepričevalno ter s takim uspehom, da se je le prav malo katoliških Indijancev dalo protestantom zvabiti, a za stalno niti eden ne. Večina poslušalcev, kolikor so jih sploh imeli, so bili pogani. Toda tudi od teh se jim kljub vsem naporom ni posrečilo niti enega pridobiti za svojo vero.

Neko nedeljo je pred veliko mašo prišel pred cerkev agent sam in Indijancem oznanil, da bo, ko se božja služba v cerkvi konča, tudi v zborovalnici shod in da naj vsi pridejo tja. O tem je neki Indijanec takoj obvestil Čebulja, ki je potem med

mašo pridigoval o tem agentovem povabilu. Pridigo je poslušal tudi agent sam, ki je prišel v cerkev, da pazi na gospoda in njegov govor. Ali Čebulj je pridigoval v chippawščini, katere agent ni prav nič razumel. Čebulj je Indijance svaril, naj ne hodi v zborovalnico. Posledica je bila, da je bil agent tisti dan razočaran, ker skoro nobenega katoličana ni bilo blizu.

Pri drugi priliki je bilo naznanjeno, da bo pridigar iz Shawano imel shod in propovedoval v Little Oconto, v hiši, kjer je Čebulj navadno maševal, kadar je tja prišel. O tem Čebulj zve in — ne bodi len — takoj odhiti tja ter pokvari ves protestantski načrt, tako da je pridigar našel hišo skoro čisto prazno in moral z dolgim nosom oditi.

Protestantje, agenti kakor tudi pridigarji, so bili sicer prekanjeni, ali Čebulju niso bili kos. Zdi se, da je to začel agent slutiti že takoj od početka; kajti vredno se mu je zdelo že koncem septembra 1873 v svojem letnem poročilu o memominskih Indijancih pripomniti, da so "edino čisto versko delo med njimi vršili romanisti (misli zaničljivo katoličane), ki imajo zdaj duhovnika v Kesheno."

Tekom naslednjih mesecev se je agentov strah pred Čebuljem še pomnožil, kot se jasno vidi iz njegovega naslednjega letnega poročila, kjer piše 1. septembra, 1874 v svoji omenitvi jezi:

"V začetku leta sem upal, da bom mogel otvoriti delavsko šolo, toda izkušnja in opazovanje sta me privedla do sklepa, da je za protestante nepraktično lotiti se takega podjetja za ta rod, od katerega sta dve tretjini katoliški, in ki ga lahko in popolnoma vladajo njih duhovniki; ti bi se naravno postavili po robu."

Seveda je to agentovo beseđenje glede šole samo prost izgovor in navadno blatenje, da opraviči in opere svojo brezdelnost, kajti preko "upanja" s svojo šolo itak ni prišel, kot je jasno iz navedenih njegovih besed.

Čebuljevo krepko delovanje tekom leta 1874, se najbolje zrcali iz nadaljnega poročila istega agenta, ki pravi:

"Prizadevanja katoliškega duhovnika med Menominci so bila čudovito uspešna. Pod njegovim vplivom so mladeniči splošno nehali uživati opojne pijače. Vendar pa je agentu in uslužbenec (Čebulj) preprečil, da bi poskusili izpopolniti njegovo delo s tem, da bi ob nedeljah prirejali zmnostne shode v zborovalnici in šolah."

Čebulj je pač vedel, kaj se je s tistimi zmnostnimi sejami nameravalo. Zato je kot vesten pastir svoje ovce svaril pred njimi, češ, da so le gole slepilo, in da agentu ne gre prav nič za zmnost ali treznost. In prav je imel, kajti kmalu nato je bil agent odstavljen zaradi — pijančevanja.

Razne nepričakovane izkušnje so protestantskim "apostolom," agentom kakor tudi pridigarjem, vzele pogum, da so naposled svoje nakane opustili, ko so videli, da ne morejo katoliške vere v srcih Menomincev omajati. In to je bila v zelo veliki meri Čebuljeva zasługa, kar je razvidno tudi iz besed nekega misijonarja, ki piše:

"Za Bogom se je zahvaliti le čuječnosti in goreči vnemi Čebuljevi, da so se naporu zagriženih spreobračevalcev izjalovili in da so Menominci ohranili vero."

Čebulj je bil prišel med Menomince septembra, 1873 in živel izmenoma v Kesheno in Shawano do junija, 1874. Tekom tega časa je vpisal 102 krsta, indijanske in bele, od katerih je bilo 10 ali 12 konverтитov; poročil je 13 parov; ko-

liko oseb je pokopal, se pa ne ve, ker pogrebni ni vključeval, ali pa so se tozadevne matice izgubile.

Ob Lake Superior in v Marnetu Medtem ko se je Čebulj v Kashano boril za vero svojih duhovnih otrok, so ga njegovi prejšnji misijoni ob Lake Superior zelo pogrešali in za njim žalovali. Ondotni Indijanci in belci so mu pošiljali pismo za pismom, prošnjo za prošnjo, naj se jih vendar usmili in pride nazaj. Eno izmed teh izredno ljubeznivih pisem se glasi:

"Castiti in dragi oče! Upamo, da še niste popolnoma pozabili svojih otrok ob Lake Superior. Kako hrepeneče smo vas želeli zopet videti med nami, za katere ste toliko let po očetovski skrbeli, nas ljubili in poučevali! Bolj kot kdaj prej čutimo zdaj, koliko smo z vami izgubili, in žalostni priznavamo, da nismo cenili vsega truda in napore, ki ste ga znani imeli. Ali usmiliti se nas in odpuščite nam, dragi oče! Ob ljubljamo vam, da bomo v bodoče dobri in hvalečni otroci. Prosimo vas iz vseh src, vrnite se spet v svoj stari misijon, kjer ste s tolikim blagoslovom delali skoro ves čas svojega duhovskega življenja. To upamo in želimo tem bolj, ker nas v malo dneh zapusti naš sedanji duhovnik F. Ks. Phaller, ki za stalno odide k Bad River. Upamo in prosimo Boga, da podpisanim blagohotno izpolnite njihove vroče želje in hrepeneje."

Ta spomenico vdanosti je bila sestavljena v angleščini; podpisali so jo Francozi, Nemci in Irci, na čelu jim F. Ks. Phaller. Isto prošnjo so postavili tudi v chippawajščini in jo podpisali F. Ks. Phaller, oba indijanska glavarja Janez Bufalo in Jožef Chicago ter 127 drugih Indijancev.

To in pa prošnja škofa iz La Crosse je Čebulja pripravilo, da je Kesheno zapustil in se avgusta, 1874 vrnil k Lake Superior ter s tem prav zelo razveselil odnotne belce in Indijance. Obiskal je Bad River, Ashland, Bayfield, La Pointe, Red Cliff, Courtes Oreilles, Cloque in Superior, kjer se je v decembru tudi nastanil. Krstil je blizu sto Indijancev, velikih in malih. Toda ostal je tam le malo časa, ker je maja, 1875 Superior zopet zapustil. Najbrž bi bil ostal še dalje, ko bi ga ne bile začele oči boleti in če bi mu ne bili Menominci tako pri sreči.

Da bi bival v bližini Menomincev, je Čebulj septembra, 1875 prevzel župnijo Naše ljube Gospe v Marinette, ki je na meji Wisconsin države ob ustju Menominee River. Živel so tam Irci, Francozi, Nemci in Indijanci. Župnija je bila več mesecev brez duhovnika. V njej je Čebulj našel nedovršeno cerkev, katero so bili nekaj let pred njegovim prihodom začeli graditi. Z običajno gorečnostjo se je lotil posla, dal cerkev predelati in dogotoviti ter obzidati z opeko. Ustanovil je tudi župnijsko šolo in jo izročil vodstvu šolskih sester Notre Dame. Septembra, 1876 so prišle štiri sestre in šolo začele s 40 otroki, katerih število se je pa v kratkem več kot podvojilo. To je bilo jedro, iz katerega je poleg župnijske šole nastala pozneje cvetoča akademija za vzgojo deklet.

(Dalje prihodnjič.)

Priseljevanje tekom leta 1930

Število inozemcev, ki so prišli v Združene države tekom fiskalnega leta 1930 (to je 1. julija, 1929, do 30. junija, 1930), je bilo znatno manjše kot v predhodnem letu. Število vseh inozemcev, pripuščenih tekom minolega leta, je znašalo 446,214, kar pomenja 6,9 odstotno manj kot v fiskalnem letu

1929. Od prej omenjenega števila je bilo 241,700 priseljenec in 204,514 nepriseljenec. Priseljenec v tem pogledu je inozemec, ki je bil pripuščen v Združene države za stalno bivanje. Nepriseljenci so inozemci, ki so začasno pripuščeni v Združene države, kakor tudi inozemci, tukaj nastanjeni, ki se vračajo po začasnem obisku v starem kraju. Ako privramo število pravih priseljenec v minulnem fiskalnem letu z onimi v prejšnjem letu, najdemo, da je imigracija še bolj padla: 241,700 napram 279,678. Porastek ameriškega prebivalstva vsled priseljevanja (namreč prebitek priseljevanja nad izseljevanjem) je bil najmanjši od leta 1921, ko je vstopil v veljavno sistem kvote.

Sploh je znano, da gospodarske razmere vplivajo na priseljevanje. V dobah gospodarske krize imigracija pada in izseljevanje raste. Sedanji industrijalni položaj v Združenih državah je brzkone prispel k znižanju imigracije, ali tudi drugi faktorji so bili merodajni. Strogo uveljavljanje priseljeniških zakonov je znižalo imigracijo iz Mehike kar za 68,4 odstotno. Tudi skupno število kvote po narodnostnem izviru, kateri sistem kvot je v veljavi še le od minolega fiskalnega leta, je za približno 10,000 manj kot skupno število kvot po prejšnjem sistemu.

Da je imigracija neomejena, bi se seveda lažje spoznal vpliv gospodarske krize na imigracijo. Ali sedaj, ko je kvota omejena in je v nekaterih deželah veliko število ljudi, ki čakajo na kvoto, ni pričakovati odločnega zmanjšanja imigracije vsled gospodarskih razmer. Vendarle v nekaterih deželah je vpliv gospodarskih razmer razviden. Kvota za Angleško je veliko narastla in se je pričakovalo, da vsled mnogo večje kvote, se bo čakalna doba na Angleškem znižala za polovico, to je, da bo tam kvotni priseljenec čakal 12 do 15 mesecev, dokler ne pride na vrsto. Dejstvo pa je, da v mesecu juliju niso ameriški konzulati na Škotskem imeli niti enega prosilca v čakalni listi in da sploh tam vsakdo lahko dobi vizo takoj.

Priseljevanje in izseljevanje

V fiskalnem letu je prišlo v Združene države po uradnih statistikah 241,700 priseljenec in 204,514 nepriseljenec. Vsega skupaj torej 446,214 inozemcev. Odpotovalo pa je iz Združenih držav 272,425 inozemcev. Čisti prebitek znaša torej 173,789. Za toliko je narastlo število ameriškega prebivalstva vsled imigracije. To je zares malo.

Viri priseljevanja

Vsled nove kvote se je število priseljenec iz poedinih dežel precej spremenilo. Imigracija iz Angleške je napravila velik skok, kar za 54,8%. Število priseljenec iz škandinavskih dežel in iz Nemčije pa je znatno padlo. Priseljevanje iz vse Evrope skupaj je padlo za 7%. Največji upad imigracije pa je bil, kakor rečeno, iz Mehike.

Iz Italije je prišlo v okroglih številkah 18,000 priseljenec in izselilo se je v Italijo 12,311 inozemcev.

Kar se tiče Jugoslovancev, so sledeče statistike zanimive:

Iz Jugoslavije se je priselilo v Združene države 1,737 ljudi (napram 1,369 v prejšnje fiskalnem letu) in izselilo se je iz Združenih držav v Jugoslavijo 572 ljudi (napram 784 v prejšnjem letu).

Kar se tiče Jugoslovancev po narodnosti, razdeljenih po starem načinu v rabi pri ameriških statistikah, je v fiskalnem letu prišlo: Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 1,556 (744 priseljenec in 812 nepriseljenec). Odšlo pa jih je v istem letu 2,069. Pomanjklaj znaša torej 513. Hrvatov in Slovencev: Prišlo 1,890 (1,314 priseljenec

in 576 nepriseljenec), odšlo pa 901. Prirastek torej znaša 989. Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev prišlo 303 (108 priseljenec in 195 nepriseljenec), odšlo 782. Pomanjklaj je torej 479.

Kakor je iz omenjenega razvidno, ameriško prebivalstvo jugoslovanske narodnosti je stacionarno, v kolikor se tiče imigracije. Približno toliko ljudi prihaja, kot odhaja. Ako pa vzamemo samo Slovence in Hrvate iz banovine, število istih stalno dobiva prirastek vsled imigracije.

Spol in starost priseljenec

Ako vzamemo skupno število vseh inozemcev, pripuščenih v minolem fiskalnem letu, moški kot po navadi presegajo število žensk, 52,9% je bilo moških. Druga stvar pa je, ako vzamemo le priseljenec v pravem pomenu besede. Lani se je zgodilo, da je drugi od leta 1871 število ženskih priseljenec bilo večje ko moških. Ženske so

v razdobju od leta 1871 do 1929 je povprečni odstotek ženske imigracije znašal 36,4%. Tudi otroci tvorijo večji odstotek imigracije kot po navadi. Manj kot 16 let starih je bilo 16,9%, in 23,9% pa v letih med 16 in 21. letom. To je deloma pripisati gospodarskim razmeram, večinoma pa zakonu, ki daje prednost družinam priseljenca. Zlasti to je razvidno iz podatkov o sorodnikih, ki živajo pravico do izvenkvotne vize. Leta 1925 je

prišlo približno 7,000 takih priseljenec, lani pa 32,105.

Izključeni priseljenci

Leta 1930 je bilo manj inozemcev izključenih kot v prejšnjem letu. Dandanes ta izključenja inozemcev, ki bi radi prišli v Združene države, se vršijo večinoma ob kopni meji Združenih državah. Ali tu je število izključitev padlo lani 5,891 napram 15,509 v prejšnjem letu. Razlog za to ni še dognan. V pristaniščih so dandanes izključitve precej redka stvar, odkar se inozemci precej strogo pregledavajo že s strani ameriških konzulatov v starem kraju. Od 890,376 inozemcev, ki je pripotovalo v New York, le 1,025 je bilo izključenih.

Deportacije

Glede deportacij ima leto 1930 pravcat rekord. Deportiranih je bilo 16,631. Leto poprej je število deportacij znašalo 12,908. Vedno več ljudi se deportira. V vseh petih letih 1921-1925 je bilo skupaj deportiranih 120,000 ljudi. Tekom prihodnjih petih let se je število podvojilo in v naslednjih petih letih se je zopet več kot podvojilo. Od leta 1926 do 1930 je bilo deportiranih 63,730 inozemcev. In te številke se nanašajo le na inozemce, ki so bili deportirani prisilnim potom vsled deportacijskega postopanja. Brzkone ravno toliko inozemcev je prostovoljno odšlo, ko se jim je zažugalo z deportacijo.

VSA SLOVENSKA CHICAGO

je vabljena, da se udeleži

VELIKE PRIREDITVE

Slov. Mlad. Sam. Podp. društva "Danica"

ki se bo vršila

V NEDELJO, 12. OKTOBRA 1930

Pileček točno ob 3. uri popoldne

V Č. S. P. S. DVORANI, 1126 W. 18TH ST.

S P O R E D :

1. Nastop pevskega zbora društva "Danica"
2. Igranje na citre, prosvaja Mr. Janko Kopore
3. Pozdravni nagovor predsednika društva "Danica"
4. Igra

"KRALJICA CIGANOV"

opereta v starih dejanjih

SODELUJOČE OSEBE:

DON FRANCISCO, plemenitaš	Mr. Frank Krapene
DON ALFONZO, njegov sin	Mr. Frank Grad
DON FERNANDO, graščak	Mr. Nick Mendinger
DONNA KLARA, njegova soproga	Miss Anna Ribič
DON EUGEN, njun sin	Mr. Anton Krapene
DON KONTERAZ, policijski častnik	Mr. Jos. Gerbaj
DONNA PETRONELA, njegova zaročenka	Miss Anna Kopore
GLAVAR ciganske družbe	Mr. Frank Augustin
VIJARDA, ciganska mati	Miss Brigita Spenko
PRECIJOZA, ciganska deklica	Miss Mary Pintar
LOVRO, cigan	Mr. Jos. Gerbaj
PEDRO, grušak valpet pri Fernandu	Mr. John Hulan
FABIJ, gostinčar	Mr. Jos. Prah
PRVI KMET	Mr. Frank Ribič
DRUGI KMET	Mr. John Kristnik

Družba gospodov in dam. Strežniki. Družba ciganov. Zbor meščanov. Skupina kmetov.

Skupno nastopa v igri po: 70 karakterjev

Igrovdja Mr. Peter Vidmar. Vodja petja Mr. Ivo Račić

5. Takoj po igri se prične

PLES IN PROSTA ZABAVA

Godbo preskri orkester

"BILL GARDNER'S AMBASSADORS

Vstopnina: V predprodaji 50 centov; pri vratih 75 centov

Za vsakovrstna okrepčila v jedi in pijači bo v izdatni meri preskrbljeno. Da bo vsakdo s prireditvijo zadovoljen, vam garantira ODBOR

\$500 NAGRADE

se bo plačalo za informacije, ki dovedejo do aretacije in obsodbe katerekoli osebe, ki širi ali navaja koga drugega, da širi kakršnekoli lažnjive izjave, govorice ali namigavanja, ki postavljajo v slabo luč finančno stanje slovenske posojilnice in hranilnice.

THE INTERNATIONAL SAVINGS & LOAN CO.
CLEVELAND, OHIO.

(Ta nagrada razpisana v smislu državnega zakonika, Gen. Code, Sec. 13383-1.)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Redakcijski svet

Izdavatelj: Slovensko-katoliška jednota v Clevelandu, Ohio	
Uredništvo in upravljalstvo: CLEVELAND, OHIO	
Telefon: Henderson 3913	
Naročnina:	
Na leto	\$2.00
Na polovico	\$1.00
Na kvartalno	\$0.50
OFFICIAL ORGAN AND PUBLISHED BY THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A. In the Interest of the Order Issued every Tuesday	
OFFICE: 5117 St. Clair Avenue CLEVELAND, OHIO	
Telephone: Henderson 3913	
Terms of Subscription:	
For Members Yearly	\$0.50
For Nonmembers	\$1.00
Foreign Countries	\$2.00

83

PROŠNJA NAŠIM DOPISNIKOM IN SOTRUDNIKOM

Jesen je tukaj, za njo bo pa nastopila dolgočasna zima. V taki dobi smo najbolj radi doma na gorkem in po dovršenem delu preganjamo čas na različne načine. Gotovo najbolj primerno razvedrilo v dolgih zimskih večerih je lepa, podučna knjiga ali pa kak časopis; to sta dva dobra prijatelja in spremljevalca v vašem življenju.

Slovenci imamo številno lepih ter podučnih knjig, le škoda, da se istih mnogi ogibajo. Dobite jih morda na posodo od kakega znanca, ali v Čitalnici če se ista nahaja v vaši naselbini ali pa v Ljudski knjižnici (Public Library). Večje ameriške Ljudske knjižnice imajo tudi slovenska književna dela na razpolago če pa ne, pa prosite knjižničarja, da jih naroči.

Glede časopisja vam v prvi vrsti priporočamo katoliške liste, poleg tega pa gotovo tudi radi čitate ugledne domače, ali lokalne liste.

Skoro vsak list ima svoje privlačne kolone, katere čitatelji radi zasledujejo. Med temi so gotovo v prvi vrsti novice o življenju in gibanju naših rojakov širom Amerike, kar se poroča v dopisih. List, ki ima mnogo stalnih ter dobrih dopisnikov, poročevalcev in sotrudnikov, je v obče priljubljen med čitatelji.

Urednik "Glasiila" je že večkrat javno apeliral na cenjene naročnike in čitatelje za tozadevno blagohotno sodelovanje. Vemo, da je po številnih naselbinah mnogo sposobnih poročevalcev iz vrste članstva, katere bi lahko uvrstili med naše stalne dopisnike, toda ti rajši molčijo, ali se pa poslužujejo drugih listov. Vsak čitatelj "Glasiila" spada gotovo k naši Jednoti. Kot tak naj bi se zavedal, da je tudi on solastnik tega lista in naj bi se držal gesla "Svoji k svojim!"

Tako prihajamo s tem s ponovno prošnjo na cenjene čitatelje, da nam gredo na roke. Osobito naj velja ta apel bratom tajnikom in sestram tajnicam naših krajevnih društev. Če zveste za kako novico v vaši naselbini, naznanite isto takoj našemu listu kajti preveč zastarele novice nimajo več take vrednosti. Je dosti važnih stvari, ki se dnevno dogajajo med našimi rojaki širom Amerike bodisi na društvenem, kulturnem ali družabnem polju, ki zaslužijo, da se jih v javnosti omeni. Torej se še enkrat uljudno priporočamo vaši naklonjenosti.

O JEDNOTINIH ZNAKIH

Najprvo vas prosimo, da nikar ne mislite, da deloma s tem morda reklamiramo za kako trdiko, ki izdeluje razne društvene potreščine. Ta članek navajamo povsem z drugega in pravega stališča.

Kakor znano, imajo različne organizacije svoje zastave, bandera, uniforme, regalice in tudi znake. Pri ameriških podpornih društvih so prišle v novejšem času uniforme že iz mode, tako tudi ne nosijo več zastav pri pogrebih na pokopališču. V rabi so pa še regalice in pa znaki.

Regalice in znaki služijo v prvi vrsti kot reklama za dotično organizacijo, seveda tudi zastave. Pri nas, Slovencih si društva brez zastave sploh ne moremo misliti. Regalice, oziroma znak je vidno znamenje, da spada h kakoli organizaciji bodisi že te, ali one vrste. Z znakom na prsih tudi javno priznavaš načela dotične organizacije in izražas s tem svoj ponos nanjo. Pri Amerikancih je navada, da se radi postavljajo in ponašajo z raznimi znaki; nosijo jih na prsih v obliki gumba, ali kot privešek pri uri, v prstanu ali pa kot iglo v kravati. Kakega jako vnetega društvenika boste videli, da nosi vse te stvari ker je ponosen na svoje društvo in na svojo organizacijo.

Med vsemi različnimi simboli ali znaki je gotovo najlepši križ. Naša K. S. K. Jednota ga ima tudi v svojem uradnem znaku. Če ste torej vnet Jednotar, ponosen na prvo in najstarejšo slovensko podporno organizacijo v Ameriki, ne sramujte se nositi Jednotinega znaka na svojih prsih. Ne samo ob nedeljah, ampak vsak dan. S tem znakom stopite lahko z mirnim srcem med široki svet. Vsakdo, ki bo videl znamenje križa na vaših prsih v obliki tega znaka, bo na tihem izrazil svoje spoštovanje bodisi do križa in tudi do vas češ: to je gotovo vrl človek, ki nosi najlepši simbol na svojih prsih.

Če vas kdo vpraša, kaj znači ta znak, razložite mu in povejte, da ste član naše dične podporne organizacije, prve in najstarejše te vrste v Ameriki.

Nošenje Jednotinega znaka ima pa še druge dobre pomenne. Ako potuješ, pa srečaš kakega neznanca, ki nosi enak znak kot ti, ga boš gotovo z veseljem pozdravil in nagovoril; saj sta si oba Jednotina brata, čeravno se morda še nista nikdar videla. Vesel boš tega snidenja ti, tako pa tudi tvoj dosedaj neznan sobrat. Jednotin znak je torej lepo sredstvo za pridobivanje novih znancev.

Se v drugih slučajih služi Jednotin znak svojemu dobremu namenu. Pripetilo se je že, da so nekje na jugu na železniški progi našli neznanega od vlaka povoženega človeka. Nikakih posebnih listin ni imel pri sebi ali kaj dru-

ga v svrhu identifikacije izvzemši Jednotinega znaka. Na podlagi tega so oblasti končno dognale njegovo pravo ime in bivalstve.

Dragi nam bratje in sestre! Da se bomo tudi v javnosti lahko spoznali kot člani naše Jednote, radi tega nosite vidno naš Jednotin znak. Če koga srečate z enakim znakom, pozdravite ga, saj je vendar vaš sobrat naše velike podporne organizacije.

Tajnikom in tajnicam društev bi bilo pa priporočati, da naj na sejah nagovarjajo članstvo, ki še nima tega znaka, da si ga omisli; osobito novo pristoplim članom naj se poleg društvene regalije ponudi tudi naš krasni Jednotin znak. Ako jih nimate v zalogi, naročite jih iz gl. urada.

Dragi nam brat in sestra! Ko bo napolnila ona usodna ura, da se bo treba za vedno posloviti s tega sveta, in ko te bodo položili na mrtvaški oder, tedaj ti bodo gotovo pripeli na prsa Jednotin znak poleg regalije, katera boš nesel seboj v — hladni grob.

Konvenčni paberki (Pile urednik)

Na zadnji konvenciji smo imeli pet zdravnikov (M. D.). Tako je bila navzoča tudi ena doktorica kiropraktike (C. D.). Imeli smo pa tudi neke posebne vrste domačo žensko zdravnico (špecialistino za želodčne in trebušne bolezni) iz Milwaukee, Wis., o kateri sem šele po konvenciji zvedel. To je bila delegatinka Mrs. Windishman. Tamkaj nekje v stranski sobici konvenčne dvorane je imela svoj ordinacijski urad. Mrs. Likovich je bila njena posebna adjutantka ali bolničarka, Mrs. Tončka Zupanova je bila pa za živo ambulanco, oziroma za dovažanje pacientov. Gospa Windishman je imela seboj iz svoje domače hišne lekarne nekaj posebnih zdravil za želodec in trebuh, katere je na kapljice v mali žlički dajala delegatinkam pred sejo in med odmorom. Menda so bile to ameriške marijacejske kapljice? Ta urad je imela odprt samo en dan, ker ji je zdravil prehitro zmanjkalo. Če bo sestra Windishman navzoča tudi na prihodnji konvenciji, ima lepo priliko, da jo delegatinkje izvolijo v urad pomožnega vrhovnega zdravnika.

Pa so res čudni nekateri ljudje, ki stvari in razmer dobro ne poznajo. Naš vrhovni sodnik Hon. Dečman je med konvencijo večkrat govoril z delegatinko Mrs. Jean Težak iz Joliet. Neka delegatinka iz zapada mi je nekoč omenila: "Poglejte, kako lep parček bi bil to; vedno sta skupaj!" Kako je ona delegatinka debelo pogledala, ko sem ji stvar razložil, da sta si brat Dečman in sestra Težak v krvnem sorodstvu, ker sta brat in sestra.

Dalje so nekatere delegatinkje trdile, da je delegat Rev. Moder s seboj na konvencijo pripeljal svojo kuharico, delegatinko Angelo Beg. Tudi te so se motile, kajti Mrs. Beg je sestra Rev. Modra, živeča v Barbertonu, Ohio, ki je edina slovenska diplomirana zdravnica kiropraktike v Ameriki in menda tudi v stari domovini.

Dolgo časa že živim, pa sem šele v Waukeganu zvedel, da imajo tam najbolj popolnega in 100% zakonskega moža na vsem svetu. Ime tega vzorčnega moža zmolčim in tudi njegovo stanovanje.

Ta vrl mož misli in dela vedno samo za ženo. Kovrte, katero dobi ob sobotah s plačo, vred še nikdar ni sam odprl, tako tudi še ni bil nikdar v kakoli gostilni ali pa kino gledališču? Zvečer gre spat vsak dan že ob 8. uri, ženo pa pošlje na "parties" ali pa v "show." Zjutraj vstane vedno prvi, da pomete in pospravi v hiši, pomije posodo v kuhinji in začne kuhati zajtrk. O tem vrlm možu baje že krotil v Waukeganu med ženskami in Ukelele kvartetom sledeča pesem:

Blagor ženi, ki na gorkem
zjutraj v postelji leži;
mož pa v kuhinji se suče,
kuha zajtrk in — molči.

In potem pa šajco kave

nese ženi k postelji.
Ko povzije jo, prav sladko
žena še naprej — zaspi.

Da, takih vzor-mož manjka tudi po drugih naselbinah! Čul sem, da nameravajo vse žene iz Waukegana ter North Chicago temu možu po njegovi smrti v Možinovem parku poleg one menažerije postaviti krasen spomenik. Osnutek je baje že dovršen. Dotični junak bo v copatah ter s kuhinjskim predpasnikom. V eni roki bo držal velik pisik, v drugi pa metlo. Kaj bo imel na glavi, tega pa še ne vem. Po moji sodbi bi bilo najbolj primerno, da mu na vrat privežejo še velik kuhinjski valjar.

Tudi ono soboto, dne 23. avgusta so me bližnji vrabci že ob 5:30 zjutraj zbudili. Pa smo jo zatem malo krenili po Adamovi cesti, Wadsworth Ave. in 10. cesti. Vse je še spalo. Iz neke sobe na Wadsworth Ave. sem čul, kako se je menda nekemu delegatu sanjalo, da se nahaja na konvenčni seji. V svojem polsnu je trikrat zaklikal: "Brat predsednik!" Na drugi strani ceste je pa neka delegatinka v sanjah govorila, da "predlog podpira." Tako vnete in navdušene delegate ter delegatinkje smo imeli na zadnji konvenciji, da so celo v spanju in sanjah mislili na konvencijo.

Točno ob 6. uri je bilo treba zopet k dnevu zvoniti; bilo je na dan sv. Filipa. Ker je bila ravno sobota, sem v ta namen veliki zvon bolj dolgo vlekel. Naredil sem 12 "cugov" za dober namen, 12 "cugov" na čast vsem Lipetom in Filipincam, ker je bil isti dan ravno njihov god, 12 "cugov" v počast vsem delegatom in delegatinkam, ki še spijo, in šest "cugov" pa v počast našemu znaneemu Jernej Knausu v Clevelandu, ker bo drugi dan njegov god. Naš sosed Jernej je baš te dni (začetkom vinotoka) zelo busy s prešanjem; le pridite pokušat, kako sladko kapljico ima letos in po ceni!

Isto jutro sem prvega izmed bratov delegatov srečal Dr. Ivca. Tožil mi je, da ni mogel spati že od tretje ure zjutraj, ker se je neka mlada in vesela družba preveč hrupno domov vračala. Nato sva si voščila "Dobro jutro" z mojim stariim znancom iz Brooklyna, podturnškim Janezom. Tarnal mi je, da bo moral morda peš korakati nazaj v Brooklyn, N. Y., ker ima samo še 26 centov drobiža v žepu. Tudi brat Rudman mi je jamral, da bo kmalu "broke."

Moja soproga je tedaj za zajtrk kar tri škodelice kave spila, jaz pa štiri. Mislim sem si: Če pojde to še tako dalje, bomo tudi mi kmalu "broke."

Ker sem bil isto soboto jaz tudi za konvenčnega mežnarja, smo pred prvo sejo zjutraj tam na odru na neke posebne male zvončke potrkavali, kakoršne so imeli pred altarjem v cerkvi. Naenkrat je bila vsa delegacija skupaj zbrana. Tega dneva ne bom zlepa pozabil, oziroma 12. konvenčne seje.

Celih 16 let še nisem videl

znane ameriške-štajerske metropole, mesta Milwaukee, Wis. Milwaukee je osobito mien v lepe spominu, kajti baš ond je bil naš Jednotin uradni list splošč. Pa smo se odločili, da privedimo čez nedeljo izlet k našim bližnjim štajercem v Milwaukee. Bila nas je skupaj četvorica iz Clevelanda, tri delegatinkje in jaz, ki se je ono soboto ob 5. popoldne z "elektirnim" vozom proti cilju odpeljala.

Pozdravljena lepa milwaukee naselbina! Pred 16. leti sem te na 12. konvenciji prvič videl. Kolika sprememba! Tedaj smo pri Franciču in Tratiniku zaorili ono znano "Pojdmo na Štajersko..." in grla močili s pristnim "Papstovim" ječmenovcem, danes pa kuhajo v oni veliki nekdanji pivovarni zeleno čajfo.

Da, tudi v Milwaukee je glede delavskih razmer žalja, ker imajo samo tri delavnice v tednu. Največja skupna tedenska plača za ta čas znaša okrog \$12 do \$14. Tudi tam imajo delavci že več mesecev takozvane Hooverjeve počitnice v dobi obljubljene prosperitete.

Žeje našim rojakom v Milwaukee ni treba trpeti, ker je michigansko jezero v bližini; drugače je pa v mnogih ozirih kakor je bilo in po domače. Kogar izredno žeja, si pomaga tudi z domačim pivom, ali gre na kak "kornet." Pravijo, da so takozvane "suhe" gostilne v Milwaukee lahko noč in dan odprte in da ni treba plačati nobene licence. Posebno piko imajo v Milwaukee na policaje. Če bi hotel kak policaj kakega gosta ali gostilničarja vsled "corpusa delicti" aretirati, nalleti pri tem na smolo, da je koncem konca dotični policaj sam aretiran. Take svobode kakoršno uživajo mirni milwaukeeški državljani, ni menda nikjer drugje na svetu. Če bi naš znani clevelandski policijski kapitan McMaster začel v Milwaukee kaj rogovilliti, bi ga že davno poslali v ječo.

Tako sem se tudi ono soboto prepričal, da so milwaukeeški unijski brivci (barberji) najbolj zaspani med vsemi drugimi. Točno ob 8. uri zvečer že zaprejo svoje lokale in gredo počivat; tukaj pri nas v Clevelandu te pa kak italijanski škarjar še o polnoči ostrže ter obrije. Jaz tudi mislim, da možkim v Milwaukee brke in brada tako hitro ne rastejo, zaradi tega gredo tamošnji brivci ob sobotah že ob osmih zvečer počivat.

Še nekaj me je zelo zanimalo, ko sem se mudil v Milwaukee in West Allis. Tam so imeli tedaj dvojne ure, ožiroma dvojni čas. Na mestni meji Milwaukee je bila ura 6, na drugi strani pri neki banki pa 5. Torej kdor je hotel prekoračiti dotični vogal ceste, je rabil po tem času ravno eno uro, ali pa če je pljunil iz ene strani ceste na drugo. Tako so morali Milwaukeeci tudi eno uro prej vstajati kot njih sosedje v West Allis.

Naša izletniška družba se je ustavila in prenočevala pri Horvatu družini v Milwaukee. Mr. Horvat sicer ni bil rojen na Hrvaškem, ampak tam neke blizu zelene Savinje, pa nas je vse po stari gostoljubni štajerski šegi sprejel in nam fino postregel na svojem velikem in ličnem domu.

(Konec prihodnjije)

Popravek

V zadnji številki priobčenem pozivu in vabilu sobrata Joseph Lekšana v Barberton, O., se je pri drugi označbi datuma urinila tiskovna pomota, ker je bil označen dan 30. oktobra namesto 3. To popravljamo na željo brata Lekšana.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

gusta, blagoslovili novo dvorazredno šolo. Šola je blagoslovil vrhniški dekan g. Kete ob navzočnosti velike množice ljudstva.

V Novem mestu je umrl učitelj g. A. Lenarčič, pridelen prosvetnemu oddelku okrajnega načelstva.

Samega sebe je zaigral v prelikovalnem zaporu v Ljubljani 28-letni zidarski polir Franc Zver iz Murske Sobot. Strašen čin je izvršil najbrže takole: Zver si je zvečer, ko je nastal v jetnišnici popoln mir, natlačil za srajco in za hlače, krog in krog telesa vespelno slame iz slamnjače. Nato pa si je slamo zažgal z vžigalicami. Ko je začutil bolečino, je zarjul, seveda je bil samoumor takoj nato odkrit. Bilo pa je že prepozno, da bi mu mogli zdravnik še ob pravem času rešiti življenje. Tako je moral mož umreti na dosedaj nepoznani, najbolj grozen način samoumora v Sloveniji.

Sto dvajset italijanskih vojakov, ki so med svetovno vojno umrli v Mariboru kot ranjenci in ujetniki in bili tam pokopani, so sedaj izkopani in jih pripeljali v Ljubljano v skupni grob.

Konj je pohodil 63-letnega trgovca Fortunata Klinarja v Ribnici ter mu prizadejal težke poškodbe.

Spomenik padlim vojakom so odkrili v Dobrempolju dne 7. oktobra v svetovni vojni padlim faranom. Spomenik je naredil g. profesor Franc Kralj, umetnik dobrega slovesa, tukajšnji domačin. Temelj spomenika tvori meter visoka gomila, ki naj predstavlja skupen grob vseh padlih Dobrepoljcev. Ne bo cvetja na njem, le travnata ruša ga pokriva, ker tudi bojne poljane niso bile z rožami posute. Vrh gomile je štirioglat postavek, na njem so vklesana imena z rdečimi črkami, kot kri, ki so jo padli prelili za svojo domovino. Vseh imen je 102.

Na postavku je tri metre visok valj, vrh njega pa stoji smrtno zadet vojak v polni bojni opravi. Z levico grabi mož za skelečo rano na prsih, desnico pa dviguje nad glavo, pokrito z bojno čelado. Pogled na spomenik je veličasten in ponosni smo na domačina-umetnika, ki nam je ustvaril ta umotvor. Pri odkritju sta govorila g. Fran Bonač, bivši vojni kurat, in g. R. Wagner iz Ljubljane. Vmes je zapel domač možski zbor nekaj žalnih pesmi, svečanosti primernih. Igrala je tudi godba. Po končanem odkritju je bila prireditelj v Prosvetnem društvu pri pogrnjenih mizah. Naj navedemo še nekaj podatkov o spomeniku: celoten s podstavkom vred tehta nad 7,000 kilogramov, vojak sam pa okrog 3,000 kilogramov. Visok je spomenik 7.50 metrov, stal pa je 32,000 dinarjev. Podstavni kvader z imeni in vojak sam je z nabrežinskega marmorja. Pri spomeniku so razen umetnika Kralja, ki ga je zasnoval, sodelovali z deli še tvrdka Toman in Cihlar ter akademični kipar Repič, vsi iz Ljubljane. Pri postavljanju je bil navzoč umetnik sam, postavljati pa so pomagali odborniki in mnogo drugih domačih fantov in mož.

Sv. Jožef nad Celjem. Letos poteče 250 let, odkar so verni Celjani pozidali nad Celjem lepo cerkev sv. Jožefa. O zidanju legega svetišča nam pripoveduje zgodovina to-le: Leta 1679 je obiskala Celje grozna kuga, ki je bila lepo mesto že poprej v letih 1644 in 1647 skoraj popolnoma izpraznila. V tej hudi stiski so Celjani šli bosonogi in jokali v procesiji na prijazen grič, ki se dviga na vzhodni strani 60 metrov nad mestom. S seboj so nesli težek lesen križ, ki so ga kot drevo življenja zasadili vrh griča z

zaobljubo, da hočejo tam cerkev pozidati v čast sv. Jožefu, če bi po njegovi mogočni priprošnji prenehala strašna kuga. Križ, ki so ga stari Celjani postavili na kraju zaobljube, je bil kakih 20 metrov daleč od cerkve vzdignjen pozneje v mrtvašnico, v sedanjo kapelo lurske Matere božje. Leta 1897 je bilo sveto truplo, ki je bilo od zoba že precej pokvarjeno, aneto s križa, popravljeno in v romarsko hišo prinešeno. Podolgovato bruno zaobljubljene-ga križa se pa še vedno nahaja na zunanji poprečni strani omenjene kapelice. Slovesno zaobljubo so napravili verni Celjani na god sv. Martina, 11. novembra, 1679; že meseca januarja naslednjega leta 1680 je nehala razsajati strašna kuga. Zato so hvaležni meščani nemudoma začeli zidati zaobljubljeno hišo božjo. Pri tem delu jim je pomagalo osem sosednih občin. Se isto leto so obljubo izpolnili in cerkev dozidali. Leta 1852 je slavni škof. Slomšek lepo cerkev izročil misijonarjem sv. Vincencija Pavelskega.

Nemški manjšini v Jugoslaviji je dala sedanja vlada nove važne pravice. Med drugim je določena ustanovitve analfabetičnih tečajev z nemškimi učnim jezikom. Glede ljudsko-šolskega pouka se dovoljuje, da se v šolah nemške narodne manjšine zaključno z drugim razredom ljudske šole vrši samo v nemščini, od tretjega razreda naprej pa se uvaja poleg nemščine kot obvezen predmet tudi jugoslovanski narodni jezik. Vlada generala Živkovića je nadalje izdala odlok, da se delovanje nemške izobraževalne zveze "Schwabischer Kulturbund," ki je bila prepovedana, zopet dovoli. V vrsti takih in podobnih preureditev bo dovoljeno otvoriti celo zasebne učiteljske šole nemške narodne manjšine s pravico javnosti. Tako velikih pridobitev v narodnem pogledu najbrže še sami Nemci niso pričakovali. Kaj pa Jugoslavlani na Koroškem in v Italiji?

Vas Doljani v Zumberku pogorela. V noči od četrta 28. avgusta na petek je v bližnjem Zumberku ogenj močno požgal vas Doljani pri Sveti Nedelji, dve uri od Metlike. Bila je to precejšnja vas, ki je štela 36 hišnih števil, povečini lesena in s slamo krita. Ogenj je nastal malo pred polnočjo in ni ugotovljeno, kako. Ljudje so po večini že prav trdo spali in zato je bil strah še večji, ko so sredi plamenov se zbudili in je bila zmedenost še bolj nevarna, ker je le malokdo imel glavo na pravem koncu. Tako je ogenj nebrzdano grabil naprej vse do jutra. V bližini ni nobene požarne brambe, iz dalje pa se ni dalo ugotoviti, kje pravzaprav gori, ker je vas pomaknjena po neki dolini daleč gori proti Gojancem. Šele zjutraj je prišel v Metliko glas, da gori v Doljanah, nakar so hiteli gasiti. Ogenj je uničil v celoti 37 poslopij. Zgorelo je osem hiš, več podov, hlevov, svinjakov, kašč in drugih poslopij. Zelo veliko je zgorelo perutnine in štirje prešiči. Manjše poškodbe so dobili tudi nekateri ljudje pri gašenju. Ogenj je prizadejal občutno škodo 15 gospodarjem. Mnogim je zgorelo prav vse, tudi oprava in živeč. Škoda se ceni na 750,000 dinarev.

Osmesetletnico je praznoval dne 1. septembra pri Devici Mariji v Polju g. Kocijančič Mihael, okrajni orožniški stražmojster v poklju.

Radi velike brezposelnosti v Zedinjenih državah Amerike se bo vrnilo v Jugoslavijo mnogo naših izseljencev. Jugoslovanski izseljenški komisarji v Ameriki se trudijo na način, da bi se vrnilo čim več Jugoslovancev iz Amerike domov ter jih tako obvarovali v tujini pred težkimi posledicami daljše brezposelnosti.

K. S. K.

JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1924. Zastopništvo v Jolietu, Ill., dne 12. januarja, 1929.

GLAVNI URAD: 1804 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Telefon: 1008

Solventnost aktivnega oddelka znaša 101.06%; solventnost mladinskega oddelka znaša 100.54%.

Od ustanovitve do 1. sept. 1930 znaša skupna izplačana podpora \$4,004,747

GLAVNI URAĐNIKI:

Glavni predsednik: ANTON GRDINA, 1083 E. 2nd St., Cleveland, Ohio.

I. podpredsednik: JOHN GERM, 817 East 8 St., Pueblo, Colo.

II. podpredsednik: MRS. MARY CHAMPA, 311 W. Poplar St., Oshkosh, Minn.

Glavni tajnik: JOSEF KALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomočnik tajnika: STEVE G. VERTIN, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajnik: JOHN GRAHEK, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Duhovni vodja: REV. KAZIMIR CZEROKO, 2618 W. St. Clair St., Indianapolis, Ind.

Vrhovni sodnik: DR. J. M. BELISKAR, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

MARTIN SHUKLE, 811 Ave. A, Eveleth, Minn.

LOUIS ZELEZNIKAR, 2113 W. 23rd Place, Chicago, Ill.

FRANK FRANCIONE, 6207 National Ave., West Allis, Wis.

MIHAEL HOCHBERG, 1612 Elizabeth St., Joliet, Ill.

Mrs. LOUISE LIKOVICH, 8627 Ewing Ave., South Chicago, Ill.

FINANČNI ODBOR:

FRANK OPEKA Sr., 26-10th St., North Chicago, Ill.

FRANK GOSPODARIK, Rockdale, P. O., Joliet, Ill.

JOHN ZULICH, 18115 N. 1st St., Cleveland, O.

POROTNI ODBOR:

JOHN DEAMAN, Box 529, Forest City, Pa.

JOHN R. STERNBERG, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.

JOHN MURN, 42 Hallock Ave., Brooklyn, N. Y.

MATT BROZOVICH, 121-44th St., Pittsburgh, Pa.

RUDOLPH G. RUDMAN, 285 Burlington Rd., Forest Hills, Wilkesburg, Pa.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajoče se v Jednoti, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSEFA KALARA, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

PROŠNJA ZA PRISTOP V CENTRALIZACIJO

Članstvo društva Vitezi sv. Jurija, št. 3, Joliet, Ill., prosi za pristop v centralni bolniški oddelke.

Člani glavnega odbora spadajoči v centralizacijo se prosijo, da kakor hitro mogoče sporočijo na glavni urad, se li vstop v centralni bolniški oddelke zgoraj omenjenemu društvu dovoli ali ne. — Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Josip Zalar, glavni tajnik.

ZANIMIV TRŽAŠKI PROCES

Za tem senzacionalnim obvestilom državnega tožila se je začelo zasliševanje Miloša. Miloš je popolnoma potrdil izpovedbe Bidovca glede atentata na tržaško uredništvo. Predsednik skuša Milošu dokazati, da so hoteli položiti bombo v uredništvo lista, dočim Miloš trdi, da so hoteli pogrti v zrak samo stroje. Ob tej priliki se je vnel med Bidovcem, Milošem in Marušičem prepir, kdo da je pravzaprav dal iniciativo za ta čin.

Nato pripoveduje Miloš o poskušnem požigu katarinske šole. Za tajno organizacijo da je zvedel leta 1928 in je najprej prenašal slovenske liste. Nato se zopet med obtoženci vname debata glede avtorstva raznih terorističnih činov. Nato se začne zasliševanje Miroslava Pertota, ki pa je primeroma malo obremenjen.

K tretjemu razpravnemu dnevu izvemo naknadno še sledeče podrobnosti: Med atentati so navajali obtoženci v svojih izpovedbah se ubojstvo nekoga miličnika, ki je bil udeležen pri eksekuciji Vladimira Gortana v Pulju, potem ubijstvo fašista Cerkevnik in Blažine, kakor tudi miličnika Dal Fiume. Miličnika, ki je bil udeležen pri eksekuciji Gortana, je po mnenju obtožencev ustrelil Kuček.

ČETRTI DAN RAZPRAVE

(4. septembra)

Izpovedbe Marušiča

Na današnji popoldanski razpravi je bil prvi zaslišan bančni namestnik Marušič, ki je izjavil, da prej ni hotel povedati resnice, in sicer radi tovarišstva. Marušič je bil zaupnik treh celic na Krasu, dočim je Španger nadziral Prosek in Tržič, je imel Marušič vrhovno nadzorstvo na Krasu. K jugoslovanski tajni organizaciji je pristopil pod vplivom svojih jugoslovanskih čuvstev. Rekel je dobesedno: "Tudi danes lahko trdim, da se čutim Slovana, da pa nikdar nisem želel nasilnih dejanj, temveč sem jih odločno pobil. V zadnjem času pa sem seveda svoje stališče spremenil." Obtoženec je navajal, da je teroristično organizacijo ustanovil Bidovec. Tedaj je tudi prodrlo stališče, da se imajo vsekakor vršiti nasilne akcije. Na sestanku na Monte Spaccato

so bili prisotni tudi neki neznanzi. Marušič pa oporeka, da bi bil on šef tajne organizacije. O Božiču se je sklenilo, da se izvrši atentat ob priliki poroke italijanskega prestolonaslednika. On je predlagal atentat na svetilnik, ki sta ga potem izvršila Miloš in Bidovec. Bombo je pripravil Valenčič. Predsednik sodišča je vprašal obtoženca: "Zakaj ste hoteli storiti zlo jugoslovanskemu konzulu (mišljena je nameravana eksplozija pred konzulatom, o kateri je bilo že govora), ki je vendar dober človek in gentleman?" Obtoženec: "Nismo hoteli njeemu storiti zla, šlo je samo za demonstracijsko dejanje pred konzulatom, ki ne bi bilo nobenemu človeku škode napravilo."

Marušič je dalje priznal, da je imel v rokah načrt smodnišnic v Bazovici in Katinari. Na prej omenjenem sestanku so neznanzi dali nalog, da se imata ubiti voditelj kraških fašistov Grazioli in policist Kuret, ker je, kakor je omenil Marušič, za take renegate bila dolžna smrtna kazen. Marušič priznava, da je sam nekoč dal nalog, da se umori Grazioli, zakar je bila razpisana nagrada 500 lir. Po naročilu obtoženca Špangerja je dal tudi poročila za požig italijanske šole v Herculah, kar pa Španger zanika. Dalje je navajal Marušič, da je imela organizacija strog statut, po katerem so delovali člani. Marušič je dobil tri bombe, vse od Valenčiča; ki mu je obljubil tudi revolver in avstrijsko puško. Valenčič jih je poučeval tudi o ravnanju z bombami po navodilih Vadjala, ki je bil tudi voditelj v št. Petru na Krasu. Valenčič je pri konfrontiranju z Marušičem potrdil njegove navedbe. Bombe so bile napravljene v tovarni Urbančič v okolici št. Petra, torej na italijanskem teritoriju. Iz Marušičeve spomene izhaja, da je dal Španger izdelovati bombe po znanih delavcih v tržaški ladjedelnici.

Nato je sledila konfrontacija obtožencev Miloša, Bidovca, Valenčiča, Marušiča in Špangerja, ki so glavni obtoženci. O atentatu, ki je bil nameravan te dni proti Mussoliniju, je izjavil Marušič, da so nameravali položiti peklenski stroj pod se-

deš Mussolinijevemu avtomobilu. Slovanski protifašisti so izrabljali sodelovanje Valenčiča, ker le-ta ni bil osumljen in so ga hoteli v fašistični milici celo imenovati za voditelja. Valenčič je zanikal drugi del Marušičeve izpovedbe. Marušič je končno izjavil, da je bil prej za miroljubno slovansko propagando, da se je pa v zadnjih treh mesecih dal pregovoriti k nasilnim dejanjem. O tajni organizaciji je Marušič izpovedal, da gre pri tem za gotove celice, katerih člani se med seboj ne poznajo.

Izpoved Špangerja
Nato je bil zaslišan prihodnji obtoženec, 24-letni Alojzij Španger, mizar. Tudi on je pripadal organizaciji in je zvedel od Bidovca, da bo poslojeje Popolo di Trieste pogrtano v zrak. Priznal je, da je izrekel napram Sofiji Frančeskin usodne besede: "Berite danes poslednjič Popolo di Trieste!"

Nato so bili zaslišani obtoženci Rupelj, Obad, Zahar in Nikolaj Kosmač, ki so pripadali posebni celici in se udeležili več protifašistovskih terorističnih aktov. S tem je bila dopoldanska razprava končana.

Popoldne so bili zaslišani ostali obtoženci, katerih izpovedbe se krijejo z njihovimi priznanji pred preiskovalnim sodnikom. Po zaslišanju obtožencev se je začelo zasliševanje prič, katero se ima končati še v nocojšnjih urah.

Izpovedba obtoženca Marušiča
Četrtega razpravnega dne je predsednik sodišča zasliševal Marušiča, katerega smatra božična državnega tožila ne-kako kot voditelja jugoslovanskih akcijonšev v Trstu.

Marušič sam je videti neznan in skromen. Ves čas je zatrdel, da on ni bil za teroristično akcijo.

V tajni organizaciji je bil od leta 1928. V organizaciji je zavzemal odlično mesto Španger. Španger je imel pod seboj prosoško in tržaško akcijsko cono, Miloš je imel Kras, on sam pa Bazovico in Katinaro. Bil je tudi član "Borbe", pa je bil proti teroristični akciji, pač pa je proti koncu spremenil svoje stališče. "Borba sama ni imela revolucionarnega značaja; teroristično organizacijo je ustanovil šele Bidovec.

Teroristična akcija, je trdil nadalje Marušič, se je sklenila šele na sestanku Monte Spaccato (slovenskega imena žal ne vemo). Financirana ta organizacija od zunaj ni bila, kakor se to delal pod pritiskom, grožnjami in sramoto, ki je čakala izdajalca. Iz nadaljnjega spraševanja se razvidi, da je pri revolucionarnih akcijah razen današnjih obtožencev bil udeležen tudi neki Petaros, ki ne sedi med današnjimi obtoženci, ker je pravočasno zbežal čez mejo. O tem Petarosu je dejal predsednik general Cristini, da je hotel biti plat zvona, da zbuni okoličane proti režimu, da pa potem od tega ni prišlo. Petaros je baje tudi nekoga fašista ubil, česar pa Marušič ne ve.

Bombe so bile izdelane v Italiji
Marušič pa potrdi, da je vse tri bombe, ki so jih imeli akcionši v rokah, preskrbel Valenčič. Istotako je preskrbel avstrijsko puško s tremi pištolami tipa "Steyr" in dvema revolverjema na bobenček. Pri tej priliki pravi Valenčič, o katerem izvemo, da je bil v Rusiji in ranjen, da je bombe in navodila za vse tri atentate na uredništvo "Picolo di Trieste," na svetilnik in nameravani atentat pred jugoslovanskim konzulatom, prejel od Vadjala.

Pri tej priliki se izve iz ust predsednika general Cristini s tega, da bombe niso bile izdelane neke v inozemstvu, kakor se je namigavalo v italijanskem tisku, ampak da so bile izdelane in izstrugane na stružnici v Urbančičevi veležagi v Bači, kjer je Valenčič za prokurata. To stružnico so zarotniki prodali potem v Trstu nekemu starinarju, da bi zabrisali sled za njo. Nadaljnje bombe so hoteli izdelati s pomočjo delavcev tovarišev in ladjedelnic v Tržiču.

Nameravani atentat na tajnika tržaškega fašista
Nato predsednik general Cristini pokliče predse zopet Va-

ladstarejši med obtoženci; ima 83 let. Je lepo oblečen in razran, izgleda žalosten in zamišljen.

Bidovec se drži moško
Predsednik, general Cristini, skuša obtožencem dokazovati, da so imeli namen vpriporiti atentat ob vsaki priliki, kadar bi se praznoval kak naroden ali fašističen praznik. Predsednik, general Cristini, sprašuje v to svrhu z imenovanimi vred tudi Bidovca. Italijanski listi pravijo, da je Bidovec ostal ves čas moški, hladen in se zaničljivo smehljaj. Sploh ni zgubil nikoli prisotnosti duha in se jezil na tovariše, ki so se v svojih zagovorih zapletali.

V tem križnem zaslišanju izjavlja Marušič, da šole na Katinari nikakor ni hotel zagrti, ampak samo izvršiti nek neškodljiv demonstrativen čin. Pri tej priliki pride zopet do diskuzije med Marušičem in Špangerjem, pri čemer Španger dosledno in kratko zanika svoje inicijativno pri terorističnih aktih, ki se obtoženec čitajo. Na sestanku na Monte Spaccato da so bili Štoka, Rupelj, Marušič, Miloš, Bidovec, on (Španger) in dva neznanca v miličnih uniformah. Ta dva neznanca da sta naročila, naj se ustrelita "centurio" Grazioli in miličnik Kuret v Dolini. Ti isti pa, ki bi povelj ne poslušal, ga zadene smrt. Pri tej priliki se zopet vname med Marušičem in Špangerjem debata, kdo je dal inicijativno za atentat na Grazioli, eden pravi, da Marušič, drugi, da Španger. Vendar se to nanaša na tistikrat, ko so Graziolijski sklenili spraviti s sveta tržaški akcionši sami, kajti bil je še drug slučaj, ko se je sklenilo Graziolijski ubiti takrat pa sta baje dala nalog za to skrivnostna neznanca v miličnih uniformah.

Nameravani plat zvona
Enaka debata se vname tudi zaradi požiga šole v Herculah na dan, ko se je slavila fašistična ustava. Iz tega zasliševanja se je posnelo, da je bil ta dan položen ogenj vsega skupaj na štiri šole. Posebne škode pa ni bilo nikoder. Marušič je pri tej priliki zopet poudaril, da je delal pod pritiskom, grožnjami in sramoto, ki je čakala izdajalca. Iz nadaljnjega spraševanja se razvidi, da je pri revolucionarnih akcijah razen današnjih obtožencev bil udeležen tudi neki Petaros, ki ne sedi med današnjimi obtoženci, ker je pravočasno zbežal čez mejo. O tem Petarosu je dejal predsednik general Cristini, da je hotel biti plat zvona, da zbuni okoličane proti režimu, da pa potem od tega ni prišlo. Petaros je baje tudi nekoga fašista ubil, česar pa Marušič ne ve.

Bombe so bile izdelane v Italiji
Marušič pa potrdi, da je vse tri bombe, ki so jih imeli akcionši v rokah, preskrbel Valenčič. Istotako je preskrbel avstrijsko puško s tremi pištolami tipa "Steyr" in dvema revolverjema na bobenček. Pri tej priliki pravi Valenčič, o katerem izvemo, da je bil v Rusiji in ranjen, da je bombe in navodila za vse tri atentate na uredništvo "Picolo di Trieste," na svetilnik in nameravani atentat pred jugoslovanskim konzulatom, prejel od Vadjala.

Pri tej priliki se izve iz ust predsednika general Cristini s tega, da bombe niso bile izdelane neke v inozemstvu, kakor se je namigavalo v italijanskem tisku, ampak da so bile izdelane in izstrugane na stružnici v Urbančičevi veležagi v Bači, kjer je Valenčič za prokurata. To stružnico so zarotniki prodali potem v Trstu nekemu starinarju, da bi zabrisali sled za njo. Nadaljnje bombe so hoteli izdelati s pomočjo delavcev tovarišev in ladjedelnic v Tržiču.

Nameravani atentat na tajnika tržaškega fašista
Nato predsednik general Cristini pokliče predse zopet Va-

ladstarejši med obtoženci; ima 83 let. Je lepo oblečen in razran, izgleda žalosten in zamišljen.

Bidovec se drži moško
Predsednik, general Cristini, skuša obtožencem dokazovati, da so imeli namen vpriporiti atentat ob vsaki priliki, kadar bi se praznoval kak naroden ali fašističen praznik. Predsednik, general Cristini, sprašuje v to svrhu z imenovanimi vred tudi Bidovca. Italijanski listi pravijo, da je Bidovec ostal ves čas moški, hladen in se zaničljivo smehljaj. Sploh ni zgubil nikoli prisotnosti duha in se jezil na tovariše, ki so se v svojih zagovorih zapletali.

V tem križnem zaslišanju izjavlja Marušič, da šole na Katinari nikakor ni hotel zagrti, ampak samo izvršiti nek neškodljiv demonstrativen čin. Pri tej priliki pride zopet do diskuzije med Marušičem in Špangerjem, pri čemer Španger dosledno in kratko zanika svoje inicijativno pri terorističnih aktih, ki se obtoženec čitajo. Na sestanku na Monte Spaccato da so bili Štoka, Rupelj, Marušič, Miloš, Bidovec, on (Španger) in dva neznanca v miličnih uniformah. Ta dva neznanca da sta naročila, naj se ustrelita "centurio" Grazioli in miličnik Kuret v Dolini. Ti isti pa, ki bi povelj ne poslušal, ga zadene smrt. Pri tej priliki se zopet vname med Marušičem in Špangerjem debata, kdo je dal inicijativno za atentat na Grazioli, eden pravi, da Marušič, drugi, da Španger. Vendar se to nanaša na tistikrat, ko so Graziolijski sklenili spraviti s sveta tržaški akcionši sami, kajti bil je še drug slučaj, ko se je sklenilo Graziolijski ubiti takrat pa sta baje dala nalog za to skrivnostna neznanca v miličnih uniformah.

Nameravani plat zvona
Enaka debata se vname tudi zaradi požiga šole v Herculah na dan, ko se je slavila fašistična ustava. Iz tega zasliševanja se je posnelo, da je bil ta dan položen ogenj vsega skupaj na štiri šole. Posebne škode pa ni bilo nikoder. Marušič je pri tej priliki zopet poudaril, da je delal pod pritiskom, grožnjami in sramoto, ki je čakala izdajalca. Iz nadaljnjega spraševanja se razvidi, da je pri revolucionarnih akcijah razen današnjih obtožencev bil udeležen tudi neki Petaros, ki ne sedi med današnjimi obtoženci, ker je pravočasno zbežal čez mejo. O tem Petarosu je dejal predsednik general Cristini, da je hotel biti plat zvona, da zbuni okoličane proti režimu, da pa potem od tega ni prišlo. Petaros je baje tudi nekoga fašista ubil, česar pa Marušič ne ve.

Bombe so bile izdelane v Italiji
Marušič pa potrdi, da je vse tri bombe, ki so jih imeli akcionši v rokah, preskrbel Valenčič. Istotako je preskrbel avstrijsko puško s tremi pištolami tipa "Steyr" in dvema revolverjema na bobenček. Pri tej priliki pravi Valenčič, o katerem izvemo, da je bil v Rusiji in ranjen, da je bombe in navodila za vse tri atentate na uredništvo "Picolo di Trieste," na svetilnik in nameravani atentat pred jugoslovanskim konzulatom, prejel od Vadjala.

Pri tej priliki se izve iz ust predsednika general Cristini s tega, da bombe niso bile izdelane neke v inozemstvu, kakor se je namigavalo v italijanskem tisku, ampak da so bile izdelane in izstrugane na stružnici v Urbančičevi veležagi v Bači, kjer je Valenčič za prokurata. To stružnico so zarotniki prodali potem v Trstu nekemu starinarju, da bi zabrisali sled za njo. Nadaljnje bombe so hoteli izdelati s pomočjo delavcev tovarišev in ladjedelnic v Tržiču.

Nameravani atentat na tajnika tržaškega fašista
Nato predsednik general Cristini pokliče predse zopet Va-

ladstarejši med obtoženci; ima 83 let. Je lepo oblečen in razran, izgleda žalosten in zamišljen.

Bidovec se drži moško
Predsednik, general Cristini, skuša obtožencem dokazovati, da so imeli namen vpriporiti atentat ob vsaki priliki, kadar bi se praznoval kak naroden ali fašističen praznik. Predsednik, general Cristini, sprašuje v to svrhu z imenovanimi vred tudi Bidovca. Italijanski listi pravijo, da je Bidovec ostal ves čas moški, hladen in se zaničljivo smehljaj. Sploh ni zgubil nikoli prisotnosti duha in se jezil na tovariše, ki so se v svojih zagovorih zapletali.

V tem križnem zaslišanju izjavlja Marušič, da šole na Katinari nikakor ni hotel zagrti, ampak samo izvršiti nek neškodljiv demonstrativen čin. Pri tej priliki pride zopet do diskuzije med Marušičem in Špangerjem, pri čemer Španger dosledno in kratko zanika svoje inicijativno pri terorističnih aktih, ki se obtoženec čitajo. Na sestanku na Monte Spaccato da so bili Štoka, Rupelj, Marušič, Miloš, Bidovec, on (Španger) in dva neznanca v miličnih uniformah. Ta dva neznanca da sta naročila, naj se ustrelita "centurio" Grazioli in miličnik Kuret v Dolini. Ti isti pa, ki bi povelj ne poslušal, ga zadene smrt. Pri tej priliki se zopet vname med Marušičem in Špangerjem debata, kdo je dal inicijativno za atentat na Grazioli, eden pravi, da Marušič, drugi, da Španger. Vendar se to nanaša na tistikrat, ko so Graziolijski sklenili spraviti s sveta tržaški akcionši sami, kajti bil je še drug slučaj, ko se je sklenilo Graziolijski ubiti takrat pa sta baje dala nalog za to skrivnostna neznanca v miličnih uniformah.

Nameravani plat zvona
Enaka debata se vname tudi zaradi požiga šole v Herculah na dan, ko se je slavila fašistična ustava. Iz tega zasliševanja se je posnelo, da je bil ta dan položen ogenj vsega skupaj na štiri šole. Posebne škode pa ni bilo nikoder. Marušič je pri tej priliki zopet poudaril, da je delal pod pritiskom, grožnjami in sramoto, ki je čakala izdajalca. Iz nadaljnjega spraševanja se razvidi, da je pri revolucionarnih akcijah razen današnjih obtožencev bil udeležen tudi neki Petaros, ki ne sedi med današnjimi obtoženci, ker je pravočasno zbežal čez mejo. O tem Petarosu je dejal predsednik general Cristini, da je hotel biti plat zvona, da zbuni okoličane proti režimu, da pa potem od tega ni prišlo. Petaros je baje tudi nekoga fašista ubil, česar pa Marušič ne ve.

Bombe so bile izdelane v Italiji
Marušič pa potrdi, da je vse tri bombe, ki so jih imeli akcionši v rokah, preskrbel Valenčič. Istotako je preskrbel avstrijsko puško s tremi pištolami tipa "Steyr" in dvema revolverjema na bobenček. Pri tej priliki pravi Valenčič, o katerem izvemo, da je bil v Rusiji in ranjen, da je bombe in navodila za vse tri atentate na uredništvo "Picolo di Trieste," na svetilnik in nameravani atentat pred jugoslovanskim konzulatom, prejel od Vadjala.

Pri tej priliki se izve iz ust predsednika general Cristini s tega, da bombe niso bile izdelane neke v inozemstvu, kakor se je namigavalo v italijanskem tisku, ampak da so bile izdelane in izstrugane na stružnici v Urbančičevi veležagi v Bači, kjer je Valenčič za prokurata. To stružnico so zarotniki prodali potem v Trstu nekemu starinarju, da bi zabrisali sled za njo. Nadaljnje bombe so hoteli izdelati s pomočjo delavcev tovarišev in ladjedelnic v Tržiču.

Nameravani atentat na tajnika tržaškega fašista
Nato predsednik general Cristini pokliče predse zopet Va-

ladstarejši med obtoženci; ima 83 let. Je lepo oblečen in razran, izgleda žalosten in zamišljen.

Bidovec se drži moško
Predsednik, general Cristini, skuša obtožencem dokazovati, da so imeli namen vpriporiti atentat ob vsaki priliki, kadar bi se praznoval kak naroden ali fašističen praznik. Predsednik, general Cristini, sprašuje v to svrhu z imenovanimi vred tudi Bidovca. Italijanski listi pravijo, da je Bidovec ostal ves čas moški, hladen in se zaničljivo smehljaj. Sploh ni zgubil nikoli prisotnosti duha in se jezil na tovariše, ki so se v svojih zagovorih zapletali.

V tem križnem zaslišanju izjavlja Marušič, da šole na Katinari nikakor ni hotel zagrti, ampak samo izvršiti nek neškodljiv demonstrativen čin. Pri tej priliki pride zopet do diskuzije med Marušičem in Špangerjem, pri čemer Španger dosledno in kratko zanika svoje inicijativno pri terorističnih aktih, ki se obtoženec čitajo. Na sestanku na Monte Spaccato da so bili Štoka, Rupelj, Marušič, Miloš, Bidovec, on (Španger) in dva neznanca v miličnih uniformah. Ta dva neznanca da sta naročila, naj se ustrelita "centurio" Grazioli in miličnik Kuret v Dolini. Ti isti pa, ki bi povelj ne poslušal, ga zadene smrt. Pri tej priliki se zopet vname med Marušičem in Špangerjem debata, kdo je dal inicijativno za atentat na Grazioli, eden pravi, da Marušič, drugi, da Španger. Vendar se to nanaša na tistikrat, ko so Graziolijski sklenili spraviti s sveta tržaški akcionši sami, kajti bil je še drug slučaj, ko se je sklenilo Graziolijski ubiti takrat pa sta baje dala nalog za to skrivnostna neznanca v miličnih uniformah.

ko pošten človek vprav neprosilje kmečke zdrave pameti. Najhuje je Kac obremenjen po tem, ker je imel zalogo orožja. Tudi je imel nalog zrevolucionirati zaledja v slučaju mobilizacije, in sicer preoblečen v italijanskega vojaka. Kaca dolži tudi komunistične mentalitete. Dejal je, da mu je Marušič rekel, da je prav za prav vrhovno vodstvo akcije bilo pri emigrantih v Parizu.

Zasliševanja Valenčiča.
Zatem je sledilo zasliševanje Valenčiča, o katerem poročajo italijanski listi, da je ves čas bil zelo zamišljen in žalosten. Njegova zunanost je skrbna in elegantna. Baje je premočen.

Kakor rečeno, je Valenčič priznal šele pisмено v spomenu, ki jo je napisal preiskovalnemu sodniku Montaltu 18. avgusta tega leta. V spraševanju prizna, da so vse tri bombe šle skozi njegove roke. Kakor znano, je Valenčič v svoji spomenu trdil, da je bombe dobil gotovo od Vadjala. Predsednik Cristini pa mu dokazuje, da je dal bombe izdelovati on, in sicer v delavnici svojega strica, veležagarja Urbančiča s pomočjo Urbančičevega mehanika. Material je lahko dobil na mestu samem. Stružnico je, kakor že omenjeno, potem v Trstu prodal.

Predsednik Cristini očita obtožencu, da je zaslužil na mesec 5,000 lir in da pripada frama-sonom, kar pa Valenčič zanika. V nadaljnjem zaslišanju se ne zve noben nov fakt niti kakšno novo pojasnilo, ampak se samo zopet po križnem zaslišanju z Marušičem in Bidovcem skuša dobiti inicijativa glede izdelovanja bomb, glede naročanja taistih in glede tega, kdo je omenjene tri, oziroma štiri atentate in poskuze zamislil, pri čemer Valenčič obtežuje predvsem Vadjala, drugi obtoženci pa stvar razlagajo drugače.

S tem je zasliševanje vseh obtožencev končano in se začne zasliševanje okodovanega očeta Nerija, ranjenih treh tipografov, oziroma delavcev in zastopnikov požganih šol. Pri tem zvemo na primer, da škoda, povzročena pri poskušnem požigu šole na Zgoniku, znaša vsega skupaj 1,800 lir. Potem pridejo na vrsto vse priče.

Priče same uradne osebe
Poštni načelnik v Renčah Camillo Forte izjavlja, da so neznanzi oropali pošto za 1,055 lir. Napadalcu so bili baje trije neznanzi v miličnih uniformah. Izvršili so rop s skrajno hladnokrvnostjo v navzočnosti načelnika in uradnikov. Ko ga je predsednik Cristini vprašal, kaj je dejal, ko so trije neznanzi pospravljali denar, je dejal: "Drug drugega smo gledali, misleč, da gre za burko." (Smeh med sodniki in v dvorani).

Ivan Kuret, fašist iz Doline, pove, kako so nanj prežali in kako je srečno ušel smrti.

Dva kvestorja, ki sta za zaroto šle le iz preiskave zvedela

Tržaški kvestor Laino samo potrjuje svoje poročila, ki jih je predložil preiskovalnemu sodniku. Razlagal je, kako je bila preiskava silno težka, ker se splošno ni mogla najti niti najmanjša sled. Izjavil je, da je policija prišla na sled revolucionarni organizaciji, ki je od leta 1928 "sejala strah in grozo po Juljski pokrajini," šele po znanih besedah, ki jih je izustil Španger napram gospej Frančeskin, ki jih je potem zaupno nekomu povedala, kar je potem zvedela policija. Tudi za sestanek akcionšev na Monte Spaccato je gospod tržaški policijski ravnatelj ali kvestor zvedel šele iz izpovedi obtožencev v preiskavi. Za to je namreč vprašal gospoda kvestorja odvetnik Matosel-Lorani in je policijski direktor potrdil, da je šele iz tega za ta važni sestanek zvedel. Goriški policijski direktor Modesti je tudi šele iz procesa zvedel za organizacijo, ki je bi-

(Dolje na 6. strani)

ZANIMIV TRŽAŠKI PROCES

(Nadaljevanje iz 3. strani)

la razpredena po goriški pokrajini.

Iz izpovedi ostalih prič zve-
mo tudi, da je škoda, povzročena
po bombi, v poslopju, kjer
se nahaja Popolo di Trieste,
znajala 15.000 lir.

V Italiji take metode niso
v rabi

Ostali karabinjerji kot priče
tudi ne povedo ničesar novega,
česar ne bi bilo v njih raportih.
Pri tej priliki predsednik Cristini
poudarja, da so obtoženci
po svoji lastni izpovedi izpovedali
vse prostovoljno in da niso
bili prisiljeni; "sploh v Italiji,"
pravi predsednik, "take metode
niso v rabi."

Direktor Banke d'America e
d'Italia Galdini izpove, da se je
njegov uradnik Marušić vedno
vedel popolnoma korektno, tako
da je imel vanj polno zaupa-
nje.

Avtomobilist Karel Koren,
na kojega avtomobilu je prinesel
Valencić iz Bače v Trst bombo,
ne ve nič povedati, ker
ni vedel, kaj vozi.

Sedemdesetletna šivilja Ma-
rija Lončar, katera bi bila mo-
rala atentatorje na stopnicah
uredništva Popolo di Trieste vi-
deti, se ne spominja ničesar.

Bivši šef-urednik Popolo di
Trieste Leo Reja pove samo to,
da je dobival grozila pisma.
Pravi, da je v trenutku, ko se
je čul pok eksplozije, sedeč pri
svoji uredniški mizi in pisec
nek članek, zapisal ravno besede:
"Razorožitev" (veselost).

Grof Nardini-Saladini, bivši
direktor lista Popolo di Trieste,
začenja govoriti o svojem delo-
vanju zoper "slovansko nevar-
nost v Julijski krajini," nakar
ga predsednik ironično preki-
ne, češ, da so se med procesom,
kateremu priča ni prisostvoval,
slišale še hujše stvari, in ga
prosi, naj preide k bistvu. Na-
to ne pove direktor nič druge-
ga, kakor da je list dobival gro-
zila pisma.

Polkovnik Pitassi, vojaški iz-
vedenec, komandant artilerij-
ske šole v Nettunu, razlaga sa-
mo ustroj uporabljenih bomb.
S tem je bilo zasljevanje ob-
tožencev in prič končano.

ZADNJI DAN RAZPRAVE

(5. septembra)

Predlog državnega tožila
Na današnji dopoldanski raz-
pravi je predlagal državni
pravdnik komandator Dessy
naslednje kazni: Bevk 7 let, Ci-
ril Kosmač 5 let, Manfreda 9
let, Sofija Frančeskin 5 let,
Pertot 7 let, Širca 4 leta, Čač 8
let, Josip Kosmač 7 let, Nikolaj
Kosmač 25 let (najmanjša ka-
zen 20 let), Štoka 18 let, Rupelj
in Obad 20 let. Smrtno kazeno
pa je predlagal za Špangerja,
Miloša, Bidovca, Marušića in
Valencića.

"Fašizem je podpiral slovenske
šole in pospeševal nacionalno
slovensko življenje!"

Državni pravdnik je navajal
v svojem pledoyerju: Italija je
prišla v nove province z naj-
boljšo voljo, da sodeluje z no-
vim državljani. Majhna sku-
pina agitatorjev da se je posta-
vila proti vladi. Fašistična vla-
da, ki je pred podpirala slovan-
ske šole in pospeševala nacio-
nalno slovensko življenje, je bi-
la prisiljena razpustiti vsa slo-
vanska društva! Mala skupina
nezadovoljnih je nato začela
boj proti fašizmu in proti itali-
janski domovini. Stopila je v
zvezo s sovražniki fašizma in s
protifašistično centralo v Pari-
zu ter z njo delovala v sporazu-
mu.

Državni pravdnik je nato
opisoval organizacijo slovan-
skih protifašistov in zločine po-
sameznih obtožencev. Podrob-
no je opisoval delovanje vsake-
ga obtoženca in njegove zloči-
ne. Obtožencu Milošu, ki je ju-
goslovanski državljani, je oči-
talo, da je zlorabljal italijansko
gostoljubnost skupno z Bidov-
cem, ki je služil v italijanski
vojski, in z njim vršil zločine.
Obrnjen k Bidovcu je rekel:

"Kaj bi storili vi, če bi vas do-
movina poklicala k orožju? To
vem čisto točno, ker ne poza-
bim, da obstojajo trojke in da
delujejo komitaii, ki bi se raz-
širili v zaledju italijanske voja-
ske."

Dalje je državni pravdnik
obširno opisoval priprave in iz-
vršitev atentata na uredništvo
Popolo di Trieste ter opozarjal
na koncu še posebej na skriv-
do soobtožencev.

Govori zagovornikov

Po govoru državnega prav-
dnika, ki je predlagal smrtno
kazeno za pet obtožencev, za
druge pa večletno ječo, se je
razprava prekinila za četrt
ure. Ko se je zopet otvorila, so
govorili zagovorniki obtožen-
cev, in sicer dr. Zennaro za Bi-
dovca in Miloša, dr. Matosel-
Loriani za Pertota, dr. Bologna
za Obada, Manfreda in Josipa
Kosmača, dr. Chersich za Širco
in Marušića, dr. Contreras pa
za Nikolaja Kosmača, Špan-
gerja, Zaharpa in Valencića,
dr. Giannini pa za Ruplja, Ci-
rila Kosmača, Časa in Frančes-
kinjivo. Govori zagovornikov,
ki so bili zelo kratki, so se kon-
čali ob 8. zvečer, nakar se je so-
dišče umaknilo k posvetovanju,
da izreče obsodbo.

Trst, 6. septembra.—Včeraj
ob 7:30 zvečer je bila končana
razprava proti slovenskim ob-
tožencem pred izrednim sodiščem
za zaščito države. Posvetova-
nje sodnega dvora je trajalo
do 23. ure, nakar so se sodniki
med grobno tišino vrnili v dvo-
rano. Po nekaj trenutkih
molka je prišel čitati predse-
dnik izrednega sodišča general
Cristini obsodbo, s katero so
bili obsojeni na smrt France
Valencić, Franjo Marušić, Zvo-
nimir Miloš in Ferdo Bidovec,
ostali obtoženci pa na večletno
ječo. Oproščena sta bila samo
Leopold Širca in Ciril Kosmač.
Vsi obtoženci so sprejeli obsod-
bo mirno.

Smrtna obsodba je bila izvr-
šena davi ob tri četrt na šest
na vojaškem strelišču pri Ba-
zovici. Po vesteh tržaških li-
stov je poveljnik tržaškega ar-
madnega zbora odklonil predlo-
žitev pomilostitvene prošnje
italijanskemu kraju.

Okrog pol 23. se je razvedelo,
da bo sodba proglašena vsak
hip. V kletko pred predsedni-
ško mizo so zopet pripeljali ob-
tožence. Na njihovih obrazih
je bilo čitati mir in spokojnost.
Frančeskinjeva se je vsedla na
svoje mesto izven kletke ter si
od časa do časa popravila paj-
čolan. Pozornost občinstva v
dvoranu je bila posvečena po-
sebe Bidovcu, ki je prvi vstopil
v kletko ter se vsedel na
svoje mesto povsem ravnoduš-
no kot bi se ga vsa zadeva prav-
nič ne tikala. Od časa do časa
si je pogladil lase ter gledal
skoro ironično na prisotno ob-
činstvo. Tudi Miloš je vstopil
z elastičnim korakom, mirno,
brez razburjenja; roki je držal
v žepu. Ostali obtoženci so se
za njima posedli na svojih me-
stih ter vzpodbujali drug dru-
gega.

Povratak sodišča

Pred prihodom izrednega so-
dišča je zaklical z glasnim gla-
som pri vratih se nahajajoči
karabiner: "Izredno sodišče za
zaščito države!" Po vstopu člo-
nov sodišča, ki so bili oblečeni
vsi v gala-uniforme, je zavladala
v dvorani grobna tišina. Ob-
činstvo je bilo kakor okamenelo.
Vse oči so bile uprte proti
predsedniški mizi, kjer je za-
vel mesto predsednik general
Cristini, ki je prinesel s seboj
debel sveženj spisov.

Po par trenutkih molka je
prišel čitati Cristini razsodbo.
Njegov glas je bil jasen in do-
cela miren.

Obsojeni so bili:

Franjo Marušić na smrt.
Zvonimir Miloš, na smrt.
Ferdo Bidovec, na smrt.
France Valencić, na smrt.
Lojze Španger na 30 let tež-
ke ječe; tudi za njega je dr-
žavni tožitelj predlagal smrtno
obsodbo.

Nikola Kosmač in Vladimir
Štoka vsak na 25 let težke ječe.
Dragotin Rupelj in Vinko
Čač vsak na 15 let težke ječe.
Ivan Obad na 10 let težke
ječe.

Mario Zahar, Josip Kosmač,
Miroslav Petot, Slavko Bevk in
Anton Manfreda vsak na pet
let težke ječe.

Zofija Frančeskin na dve leti
težke ječe.

Leopold Širca in Ciril Kos-
mač sta bila oproščena.

Obsojenci

Pri čitanju obsodbe so zrl
obtoženci z veliko pazljivostjo
proti predsedniški mizi ter na-
peto poslušali njegovo čitanje.
Samo Bidovec se ni zmenil
zanj, temveč je gledal povsem
v drugo smer, kakor bi že itak
vedel, kaj ga čaka. Ko je bila
prečitana njegova smrtna ob-
sodba, ni trenil niti z mišico na
obrazu. Ko je bila prečitana
obsodba za smrtno kazeno pred-
laganega Lojzeta Špangerja,
ki je bil obsojen na 30 let ječe,
se je ta nasmehnil skoro bolj
bridko kot veselo.

Miloš je pri prečitavanju svoje
smrtni obsodbe malce obledel
ter si nervozno pogladil lase.
Strmel je predse ter obstal ne-
premično, dokler ni bila do-
kraj prečitana obsodba. Va-
lencić je bil vidno utrujen. Gle-
dal je predse ter ni trenil niti z
očesom. Marušić je bil duševno
povsem odsoten ter sanjavo za-
mišljen in sploh ni poslušal čit-
tanja obsodbe.

Mali Ciril Kosmač, ki je iz-
gledal med ostalimi obtoženci
kot otrok, je po prečitavanju ob-
sodbe neverjetno pogledal okoli
sebe, kakor da ne bi verjel, da
so mu odprta vrata v slobodo.

Ustreljeni

(6. septembra)

O justifikaciji je bilo izdano
naslednje oficijelno poročilo,
razen katerega tudi današnji li-
sti ne objavljajo nikakih na-
daljnih podrobnosti. Oficijelno
poročilo se glasi:

"Ko je bila ob 11. zvečer raz-
glašena sodba, so okrog pol 12.
odvedli obsojence v spremstvu
močne straže v zapore. Vsi štirje
na smrt obsojeni so podpisali
prošnjo za pomilostitev. Spali-
niso vso noč niti. Komandant
tržaškega armadnega zbora
prošnje za pomilostitev ni po-
slal naprej, marveč jo je, kakor
ga pooblašča zakon o izrednem
tribunalu, sam odklonil. Zato
je bilo takoj vse pripravljeno
za justifikacijo. Ob 3. zjutraj
je posetil obsojence duhovnik z
verskimi tolažili. Nato so bili
obsojenci odvedeni na kraj
usmrtnitve, to je na mali trav-
nik v bližini vojaškega strelišča
pri Bazovici. Obsojence je
spremljal na kraj justifikacije
58. bataljon črnih srajc, v kate-
rem je bilo 600 mož, pod po-
veljstvom konzula Diamandija.
Na licu mesta so bili zbrani tu-
di vsi člani izrednega tribunala.
Bataljon se je razvrstil v na eni
strani odprti kare, nakar so pri-
nesli štiri stole za delikvente.
Za justifikacijo je bil koman-
diran vod 56 mož, ki se je po-
stavil v štirih vrstah v oddalje-
nosti osem korakov od stolov.
Nato so privedli obsojence, ter
jih postavili v sredo od vojakov
tvorjenega četverokotnika. Prvi
je prišel Bidovec, za njim pa
vsi ostali trije. Obsojence je
spremljal duhovnik, ki je držal
v rokah križ ter je molil in to-
lažil delikvente. Tu jim je
predsednik sodišča še enkrat
prečital sodbo, nakar so obto-
žence posadili na pripravljene
stole. Ob 5:43 je komandant
oddela konzul Diamandi dvig-
nil roko. Ko je zamahnil, so po-
čili strelji. Kakor od bliska za-
deti so se zgrudili vsi štirje ob-
sojenci. Zdravnik je ugotovil
smrt, nakar so trupla takoj po-
ložili v krste in jih zakopali na
licu mesta. Ob 5:51 je bila ju-
stifikacija končana, nakar se je
bataljon vrnil v Trst."

"Narodnost" prosilec za
naturalizacijo
Vprašanje: Tiskovine za "pr-
vi" in "drugi" državljanski pa-
pir zahtevajo odgovor na vpra-
šanje o narodnosti in državni
pripadnosti prosilca. Pravza-
prav prvo vprašanje je, h kakih
"race" on spada, in drugo h
kakih "nationality." Kako naj
Slovenec iz Jugoslavije odgo-
vori na ta vprašanja?

Odgovor: "Race" pomenja
pravzaprav pleme, ali v ameri-
ških statistikah se rabi v istem
pomenu, kot jo ima pri nas iz-
raz "narodnost." "Nationality"
pa pomenja v tem pogledu ne
"narodnost," ampak državno
pripadništvo. Bilo je radi tega
velike zmešnjave v teh od-
govorih in zato je Secretary of
Labor odredil, naj se odgovori
na "race," oziroma narodnost
sploh izpustijo. Od sedaj na-
prej je treba samo odgovoriti
na vprašanje "nationality," to
je državno pripadništvo.

Naturalizacija veteranov

Vprašanje: Ali je še vedno
v veljavi olajšano naturalizaci-
sko postopanje za inozemce, ki
so služili v ameriški vojski te-
kom svetovne vojne?

Odgovor: Pravica inozemskih
veteranov, ki so služili v vojski
ali mornarici Združenih dr-
žav med 5. aprilom, 1917 in 12.
novembrom, 1918, da postanejo
državljani potom olajšanega po-
stopanja, je bila podaljšana do
4. marca, 1931. Za te inozem-
ce ni treba ni "prvega papirja"
ni "spričevala o prihodu." Oni
morejo vložiti svojo prošnjo za
naturalizacijo vsak čas pred
dnem 4. marca, 1931.

Sprememba imena

Vprašanje: Prišel sem v
Združene države leta 1907, pod
krivim imenom, ker sem imel
potni list nekega drugega. Tu-
kaj sem vedno rabil svoje pravo
ime. Sedaj hočem zaprositi za
državljanstvo. Ali naj na-
vedem v prošnji ime, pod ka-
terim sem prišel, ali svoje pravo
ime?

Odgovor: Tiskovina, ki jo
morate izpolniti za naturaliza-
cijo, zahteva informacijo o va-

izsiljujejo "priznanja" z muče-
njem, kakor je vikanje nog v
vremo vodo, mečkanje spolovil
in ruvanje nohtov. Ze to dovolj
pove, da so med preiskavo umri-
li trije zdravi mladi ljudje.

Razumljivo je, da skuša fa-
šistična vlada slovensko giba-
nje, ki ga je sama povzročila,
označiti kot od Jugoslavije pla-
čan pokret. V resnici pa gre za
pravo ljudsko gibanje, ki hoče
svobode in pravice.

"Kar se vrši pred tržaškim
sodiščem, ni sodnijski postopek,
ampak epizoda zgodovinskega
boja. Vsi sodniki pripadajo fa-
šistični milici. Oni nosijo in po-
osebujejo bodalo in knuto
stranke, ne pa državne justic-
e."

PROBLEMI PRISELJENCA

Povratak v Združene države

Vprašanje: Moj brat je od-
potoval v Evropo pred enim le-
tom. Ostal je tam dalje, kot
je nameraval. Med tem je nje-
gov "permit" iztekel. Ali se
more povrniti v Združene dr-
žave?

Odgovor: Vaš brat bi se bil
moral pobrigati za podaljšanje
svojega "permitta," predno je
potekel čas, do kadar je bil iz-
dan. To se vrši s tem, da se
pošilja prošnja s pristojbino \$3
na najbližji ameriški konzulat.
Navadno se permit podaljša za
nadaljnih šest mesecev. Ker
pa je doba permitta med tem
iztekla, edino, kar vaš brat mo-
re storiti je to, da se poda k
amerškemu konzulu, doprinese
dobre dokaze, zakaj se ni mo-
gel pravočasno vrniti in da se
ni za stalno nastanil v starem
kraju ter da je bil vedno nje-
gov namen, da se vrne v Zdr-
žene države. Ako ni posebnih
ovir, vaš brat bo dobil izven-
kvotno priseljeniško vizo kot
priseljenc na povratku. Pla-
čati bo moral za vizo \$10.

"Narodnost" prosilec za
naturalizacijo

Vprašanje: Tiskovine za "pr-
vi" in "drugi" državljanski pa-
pir zahtevajo odgovor na vpra-
šanje o narodnosti in državni
pripadnosti prosilca. Pravza-
prav prvo vprašanje je, h kakih
"race" on spada, in drugo h
kakih "nationality." Kako naj
Slovenec iz Jugoslavije odgo-
vori na ta vprašanja?

Odgovor: "Race" pomenja
pravzaprav pleme, ali v ameri-
ških statistikah se rabi v istem
pomenu, kot jo ima pri nas iz-
raz "narodnost." "Nationality"
pa pomenja v tem pogledu ne
"narodnost," ampak državno
pripadništvo. Bilo je radi tega
velike zmešnjave v teh od-
govorih in zato je Secretary of
Labor odredil, naj se odgovori
na "race," oziroma narodnost
sploh izpustijo. Od sedaj na-
prej je treba samo odgovoriti
na vprašanje "nationality," to
je državno pripadništvo.

Naturalizacija veteranov

Vprašanje: Ali je še vedno
v veljavi olajšano naturalizaci-
sko postopanje za inozemce, ki
so služili v ameriški vojski te-
kom svetovne vojne?

Odgovor: Pravica inozemskih
veteranov, ki so služili v vojski
ali mornarici Združenih dr-
žav med 5. aprilom, 1917 in 12.
novembrom, 1918, da postanejo
državljani potom olajšanega po-
stopanja, je bila podaljšana do
4. marca, 1931. Za te inozem-
ce ni treba ni "prvega papirja"
ni "spričevala o prihodu." Oni
morejo vložiti svojo prošnjo za
naturalizacijo vsak čas pred
dnem 4. marca, 1931.

Sprememba imena

Vprašanje: Prišel sem v
Združene države leta 1907, pod
krivim imenom, ker sem imel
potni list nekega drugega. Tu-
kaj sem vedno rabil svoje pravo
ime. Sedaj hočem zaprositi za
državljanstvo. Ali naj na-
vedem v prošnji ime, pod ka-
terim sem prišel, ali svoje pravo
ime?

Odgovor: Tiskovina, ki jo
morate izpolniti za naturaliza-
cijo, zahteva informacijo o va-

sem imenu, kakor tudi o imenu,
pod katerim ste prišli. Ako
ne navedete, pod katerim ime-
nom ste prišli, bi ne mogli se-
veda najti zapiska o vašem
prihodu. Ne boste imeli nika-
kih težko dobiti državljanske
papirje pod svojim pravim ime-
nom.

Državljanstvo razporečene
ženske

Vprašanje: Poročila sem se
leta 1918 in leta 1919 je moj
tedanji mož postal ameriški dr-
žavljan. Tako sem tudi jaz
postala ameriška državljanka
vsled poroke, kakor je to tedaj
še veljalo. Ali leta 1926 sem
dobila razporeko od njega. Ali
sem izgubila svoje državljan-
stvo vsled razporeke?

Odgovor: Pred 22. septem-
brom, 1922 je inozemka avto-
matično postajala ameriška dr-
žavljanica vsled moževe natu-
ralizacije. Razporeka ni imela
nikakega vpliva na vaše držav-
ljanstvo. Vi ste še vedno ame-
riška državljanka. Po novem
zakonu od 1. julija, 1929 imate
pravico, ako hočete, dobiti svo-
je lastno državljansko spriče-
valo. V to svrhu se morate
obrniti na naturalizacijski urad
in vložiti prošnjo na posebni
tiskovini (Form 2400). Boste
morala dokazati, da je bil vaš
mož ameriški državljani. V to
svrhu navedite, kdaj in kje je
bil naturaliziran in po moč-
nosti navedite število njegovega
državlanskega papirja. Bo-
ste morala tudi navesti, kdaj
ste prišla v Združene države in
vam uradno preskrbijo tako-
zvano spričevalo prihoda (cer-
tificate of arrival). Potrebni
sta dve fotografiji. Pristojbi-
na za to državljansko spriče-
valo (Certificate of derivative
citizenship) stane \$10 in \$5
stane spričevalo o prihodu. Mo-
rate torej plačati skupaj \$15
potom Money Order na Com-
missioner of Naturalization,
Washington, D. C. Ali prošnjo
in tudi Money Order je treba
poslati najbližjemu naturaliza-
cijskemu uradu (District Di-
rector of Naturalization).

Prosta zemlja v Dakoti
Vprašanje: Ali je še kaj

je bilo 152.113 akrov proste
javne zemlje v Severni Dakoti
in 402.670 akrov v Južni Da-
koti. Večina ni ta zemlja
primerna za poljedelstvo, ali se
lahko rabi za živinorejo. Mo-
rete dobiti natančne informaci-
je, ako pišete na General Land
Office, Department of the In-
terior, Washington, D. C.
F.L.I.S.

PROSTOZIDARSTVO V
JUGOSLAVIJI

Kakor poroča glasilo ameri-
ških prostozidarjev škotskega
obreda "The New Age Ma-
gazine," je v Jugoslaviji 22 fra-
mazonskih lož s približno 900
člani. Vse lože so včlanjene v
veliki loži v Belgradu. Ta je
bila prvotno ustanovljena od
pariškega orijenta leta 1883.

Pozneje se je ložila od nje, ker
je iz svojih pravil črtala vero
v Boga, kar jugoslovanski fra-
mazoni niso odobrvali. Naslo-
nila se je na ameriške lože in
se njim primerno reorganizira-
la. Točasno šteje velika loža v
Belgradu nekaj manj kot 150
članov. Njen vrhovni zbor je
proračunan na 33 aktivnih člo-
nov, kakor jih štejejo drugi
vrhovni zbori. Dejansko jih
ima samo 16. Večina članov,
to je 80 odstotkov, je bilo že
pred reorganizacijo nadstran-
karskih, oziroma izvenstrankar-
skih.

Majhna porcija

Neki Bohinjec je jedel na ko-
lodvorski restavraciji, toda do-
bil je prav majhno porcijo, valed
česar se je pri natakarku prito-
žil. Ta pa ga je potolažil: "Pri
nas zato dajemo male porcije,
da ljudje ne zamude vlaka."

Z žalostjo v srcu se še spominjamo
prve polovice meseca
decembra, 1928, ko smo v teku
dveh tednov spremlili na miro-
dvor k zadnjemu počitku našega
dragega očeta JANEZA PET-
KOVŠEK, ter njih ljubljeno sinah
TEREZIJO PETKOVŠEK.

Danes pa—potegre srca naznanjamo
tužno vest sorodnikom,
znancem in prijateljem širom
Amerike, da je preminul naš
ljubljeni brat, oziroma strio

NAZNANILO IN ZAHVALA

Pokojni je bil rojen na Vrhniki,
Jugoslavija, koncem meseca
marca, 1876. Ob smrti je bil star
54 let. V Ameriko je prišel
meseca januarja, 1900 in sicer v
Cleveland, O., odkoder se je
preselil tu v Waukegan, Ill., pred
29. leti. Delal je nekaj časa
pri American Steel & Wire Co.,
nakar je prevzel od rojaka Fr.
O. grocerijsko prodajalno. Kmalu
zatem je pa odprl tudi gro-
stlino na 714-716 Market St. Pred
petimi leti si je kupil lep
dom blizu slovenske cerkve, sredi
slovenske naselbine na 10. črti
v North Chicago, kamor se je bil
preselil s svojimi, oddajal že
umrlim očetom in že pokojno
soprogo Terezijo na odpadnik,
kajti že ta čas se je čutil bližnega
Gospodu. Po izgubi svojih dragih-
bolezni združena z žalostjo—mu je
pa smirno bolj izpodkopavala
njegovo že itak rahlo zdravje. Po
smrti mu drage soproge je za
del časa odpotoval v Florido, da
si v drugem podnebjju pokrepi
svoje zdravje. Iskal je tudi pomoč
proti boleznim v raznih kopališčih,
kot v Hot Springs, Arkansas; Eagle
River, Wis., in drugod. Proti zadnem
je bil pa pri svojem prijatelju in
rojaku v Greenwood, Wis., več
tednov, a zdravje se mu je vido-
ma slabšalo. Dne 1. septembra
zvečer je pa sopes prišel na svoj
dom; a že drugo jutro so ga na
odredbo zdravnika odpeljali v
St. Theresa bolnišnico, kjer je dne
13. septembra zjutraj, previden
s sv. sakramenti za umirajočega
v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil dne 15. septembra,
po katoliškem obredu, s peto
sv. mašo zadnjico, katero je daroval
častiti gospod domači župnik
Rev. M. Butala ob asistenci častitega
gospoda pokojnikovega prijatelja
Rev. J. Plevnika iz Jolleta, Ill., t.r.
častitega gospoda župnika iz St.
Theresa bolnišnice.

Umrli Frank je bil javni notar
(Notary Public) in zastopnik
raznih parobrodskih družb. Bil je
član društva Vitez sv. Jurija,
društva sv. Jozefa, št. 53 KSKJ,
društva št. 1533 C. O. F. iz
slovenskega samostojnega pod-
pornega društva Waukegan-North
Chicago, bivši predsednik društva
sv. Jozefa in bivši glavni
uradnik K. S. K. Jednote. Vsa
imenovana društva so mu poklo-
nila prelepe vence kot zadnji
pozdrav svojemu društvemu
bratu. Tako je tudi K. S. K. Jednota
položila krasen venec ob
mrtaškem odru pokojnika v
spomin kot svojemu večletnemu
bivšemu glavnemu odborniku.

V življenju mu je bilo najbolj
priljubljeno društvo "Vitez sv.
Jurija," katero društvo mu je
prav lepo izkazalo zadnjo čast
s tem, da je pokojnega Franka
korporativno v svoji uniformi
spremilo z drugimi društvi,
prijatelji in znanci iz hiše
žalosti v cerkev, ter po sv. maši
zadnjico na njegovi zadnji poti na
"Ascension" pokopališče in ga
položilo poleg njegovega dragega
očeta in ljubljene soproge k
večnemu počitku.

Britko je, ki se spominjamo, da
smo v tako kratkem času
izgubili naše ljubljene iz svoje
srede. Vendar pa nas tolaži
zvest, da se prej ali slej vidimo
onstran groba, v večnosti.

Dolžnost nas veže, da se zahvaljujemo
vsem prijateljem in znancem
za tolažbo in sočutje v težkih
urah—kakor tudi za številne
vence in cvetlice, položene ob
mrtaškem odru. Vence so poslali:
Gori imenovana društva, glavni
uradniki K. S. K. J., Mr. John
Petkovšek in otroci, Mr. M. Govekar
in družina, Mr. Jakob Grahek,
Mrs. Frank Sveti, Mr. G. Grom,
Mrs. Salines, Mr. B. Mahnič,
Mrs. A. Grohar, Mr. George
Alderin, Mr. Pr. uden, Mr. Ignatz
Repp, Mr. Fr. Opeka in Mr. Chas.
Susman.

LA SALLE SALLIES

By La Sallita

A grudge has been brewing on the West Side and the only possible way to settle it is to stage an official race between "Friddle" Komocar's model of a Henry Ford and "Willie Haines" Savnik's much reputed hearse. "Friddle" is willing to wager that his gas buggy will travel faster than "Willie's" locomotive. Hurry up, boys, we are waiting for the outcome.

Rudy Palekin is rated as a philosopher around this neck of the woods. Anyway we have been told so and it has been verified to a certain extent that Rudy is willing to enlighten those in this vicinity as far as philosophy is concerned.

What a relief! Now we breathe easy since a man of this type dwells in our own crowd. We have been contemplating asking him numerous questions, but will let him off easy, for we do not want the poor boy to exert himself to the fullest extent on our account.

But we would like to know how Joe Gende got out of the habit of blushing—also where "Waltmalt" Kozar gets all of his wisecracks? You see, I need experience in that line when I meet up with the Booster.

It took publicity to break the ice. Bucky Janc no longer intends to be a hermit. I've noticed that he is over his cave-man habit. No wonder Johnny has been having the ho-hos and ha-has for the past few weeks.

And now Johnny Costello has been trying to take his place. Can you imagine a man with Johnny's looks trying to keep away from women? Nonsense! But still this handsome brute seems to be in earnest about it all.

The boys on the West Side staged a contest recently to find out what fellow had the strongest line. At the close of the contest highest honors were awarded to "Tersh," who, we think, has ringers around the Magician from Barber-ton.

Marie Gende's only inspiration is a blood-headed football player—likewise with Theresa Terselle, who prefers a brunet. When these two lads run off for a touchdown these girls can be heard saying, "There goes my suppressed desire."

Louise Just along with Gale and Mary Terselle strolling down the street spying a car grab for their powder puffs (Sweet Kiss—we all use them now). Upon a second look they discover their mistake and find that they were doling up for perfect strangers. Accidents do happen, girls.

The following is a little ballad composed by the "Other Dame," who gets a poetic spurge once in a while: The sheiks from the West Side, Their names I will disclose, Are wearing new black derbies. When dressed in Sunday clothes, Johnny looks like the Prince of Wales. All that is missing is the horse. But as for Frank and Joe, My opinion would sound coarse.

First banns for the approaching marriage of Miss Frances Struna and Joseph Messallo were published at St. Roch's Catholic Church on Sunday, Sept. 28. The wedding is to take place in the very near future.

Franklin Gabler Jr., the infant son of Mr. and Mrs. Franklin Gabler, passed away on Saturday, Sept. 27, at midnight. The child had been ailing for only a few days. May he rest in peace. Mrs. Gabler is the former Miss Jean Bruder, daughter of Mr. and Mrs. Frank Bruder Sr.

Weekly greetings, Mr. Booster.

B. M. LEAGUE STARTS 1930 PIN SEASON

The Slovenian Business Men's Bowling League of Waukegan, Ill., got under way with four teams tooting the foul line Oct. 2 at the Mother of God alleys. The first week finds the Ogrins at the top of the ladder with three wins. Building & Loan follows closely, with Opekas and Cepjas following. In the 200 class: J. Gerjol, 233; Tony Merlock, 208; Frank Ogrin, 206, 204, and Math Hodnik, 201.

COME ON, NUYAWKERS!

Saturday night, Oct. 11, should be a gala time for all Nuyawkers. The Mary Help Lodge of Brooklyn has chosen the Slovenian Auditorium as the scene of the first dance of the season. Everybody is invited. The committee assures all a good time.

FOR YOUR ACCOMMODATION

Our Page Will Aid You if You Wish to Correspond With Our Page Readers and Columnists

Readers, do you take a liking to any of the columnists or persons mentioned in the columns of Our Page? Would you like to correspond with any of the latter mentioned? If so, pen your letter to any person whose name appears in Our Page and we will forward same.

Starting with this issue, we will devote a corner to the MAIL BAG. This, we feel, is necessary, for we have been receiving mail for various individuals during the past month. Henceforth, we will publish names of those for whom we have mail. It will be the duty of such individuals to forward their address to Our Page and to claim such correspondence.

Winter months will soon be with us. We suggest that our readers take to the art of writing letters. It is a very profitable and entertaining hobby. We will do all in our power to help the cause.

During the past week the Mail Bag contains letters for: Chipso, Salami Drassler, La Sallita, St. Florian Booster.

The above may have the letters addressed to them by forwarding their addresses.

Let's make the fall season the write kind of a season.

PEEPING PEEPS

By the Spy

It certainly makes a pretty picture that is the way K. P. describes the scenic beauties of Ely. By the way, K. P., why not send in character sketches of the reporters of Our Page the way you imagine them? After reading your article I know everyone will wonder whether your imagination coincides with the original.

John Stublar won't even bowl without his famous cigar.

The young girls' sewing club met at the home of Margaret Prislund on Dillingham Ave. The club, founded by Mrs. Prislund, is one that should never die. So start scouting now, girls, and get that membership back to normal again.

Late arrivals at the Shober-Gergish wedding were the Mr. and Mrs. Frank Rosenstein, Mr. and Mrs. Frank Petek and Mr. and Mrs. Remsch of Milwaukee, Wis. The surprise of the evening being the late arrival of Mr. Martin Jelenc, who had just returned from an extended trip through Europe.

I certainly must mention Margaret Mervar. Margaret is one of the sweetest girls in our parish. The young lady, now employed at the Muh's Bakery, can always be found in back of the counter selling tasty pastry with her sweet smile.

Stanza Skok, Pauline Virant, Jacob Prestor and Louis Frances spent the week-end at Chicago.

King Football has made his 1930 debut by having the Sheboygan Merchants defeat Fondulac, 13 to 7, and Sheboygan High winning two consecutive games. The superb playing in the beginning of the season certainly gives football fans an idea of what to expect in the future.

Miss Mary Zore, Miss Antoinette Retell and Miss Julia Zore, Mr. Leo Basil, Mr. Peter Schmidt and William Clark motored to Green Bay, where they attended a dinner party given at the home of Miss Lucia Brandon.

Mr. Frank Godec, lineman at the telephone company, can always be seen burning up the highways with his high-powered Ford. Frank is very popular with the girls, as he never refuses them a lift.

Lutza Suscha, Tony, Buster and Sally Repenshek were having a hilarious time on the corner on Georgia Ave. the other night. The boisterous laughter aroused my curiosity, and going closer I found out that all the commotion was due to the fact that Lutza was daring any of the boys to knock off the corner post. Well, boys will be boys.

Death has taken from our midst John Versay, 21-year-old son of Mr. and Mrs. Joseph Versay of Johns Court. Death resulted from an illness of long duration. We are extending the bereaved parents our condolences.

If everyone keeps on patronizing Mirko in Joe Rakun's filling station the way the F. girls do, these boys shall become prosperous in a short time. More power to you, boys.

The Fleet's in, Katherine!

Mary Repenshek believes that "An apple a day keeps the doctor away." Right you are, Mary.

Our book worm, Joe Margola, used to sit in the Public Library, no doubt trying to broaden his intellectual mind by perusing through the certain books of knowledge, but now all that is forsaken for some attraction on Bluff Ave.

Mr. and Mrs. Retonia of Milwaukee were at the homes of Mr. and Mrs. John Prislund and Mr. and Mrs. Zupanick.

The Blue Streak or the Chandler of Stanley Baboshek is again seen around the streets of Sheboygan. Undoubtedly the head waiter's job did not appeal to Stanley at Milwaukee. Nevertheless, everyone is glad to have Stanley back again.

Frank Anzich and Matt Kolar, the inseparable pals can always be seen riding around in Frank's Gardener, but never with any of the fair sex.

I wonder what a certain crowd of Slovenian boys would do if the hot-dog stand on 10th and Indiana would go out of business? That is one corner that is always occupied, regardless of time or day.

John Stublar, you and John Mervar should endeavor to start a basketball team. We have the boys who I know are willing. The gym is also at the boys' disposal. All that is required is a leader to push it ahead. The enthusiasm is there.

What is funnier than two old maids sitting in a corner at a dance waiting for tomorrow? Tsh, tsh!

KANSAS CITY KITS

By Kitty

For your information, I will say that Kansas City is not a hick town. Cattle do not graze in the center of the street tracks, nor do we walk around with hay on our shoulders. By the way, we do not fold up our town at 9:30 in the evening.

Joe Novak, in a recent accident at one of our local plants, lost the sight of one of his eyes.

Mary Meyerle seems to be complaining about indigestion. If she has, I wonder who does her cooking?

John Miklich, Joe Drodoh and John Stjmac recently motored to Colorado to take in the wonderful sunshine. They looked for the "voice with the smile," but did not find it. Anyhow, they claim the scenery was wonderful.

Peter Zager and Phil Oswald are now in business. Step around and give the boys a play.

We feel that Our Page belongs to us also.

CHIPSO

By CHIPSO

Reporters: In an early issue Chipso will let you in on what he ate before he wrote his article. Maybe I gance!

John James Zefran: He bears a winning personality, and coupled with the powers of a conversationalist, is the reason for his position on a high pedestal among a large circle of friends. During banking hours he can be found at the Kasper American Bank. At other times you will see him at the golf links. So it is not known if his aspirations are to be a bank president or a future Bobby Jones. At any rate, we are of the opinion that he could truthfully say:

My heart doth joy that yet in all my life I found no man but he was true to me.

Look what Santa has for the kiddies! Yes, sir! In a week or so Chipso will submit his story. Sorry to say, but the Certain Guy will not be able to fulfill his promise of presenting a story.

Victor Bidda Mladic: A young man who has the gang sitting up whenever he comes around. The boys always ask for one of his "stari krajski" yarns, and when his story is doubted, Bidda refers to Scott, thusly:

I cannot tell how the truth may be, I say the tale as 'twas told to me.

Next in line—Romeo, Kegler and Slip. Perhaps you will be the next victim.

Do you know Father Leonard, O. F. M.? Of course you do! He is known to the KSKJ baseball fans as "Archie," the greatest little catcher who played for the KSKJ Chicago baseball team, Akorati!

Chipso, alone, is to blame for the omission of his column last week. A slight error in the procedure of posting resulted in the delay. Please forgive!

Nuyawker, you are next in line. Wait, readers, it will be revealed in the next issue.

Oh, Cheerle Cheerle, where are you? Hurry back, don't keep us waiting!

THE TWINS

Waukegan and North Chicago

The committee in charge of the arrangements for the convention gave a party for all those helping to make the convention a success. Refreshments and dancing added to the enjoyment of the crowd.

Try This Recipe!

A little spring, a little coil,
A little spark, a little oil,
A little tin and a three-inch board,
Shake them well and you'll have
A FORD

With the bowling season here, the "Kayesskayjay" girls and boys are all up and on the go. It is beginning to look like a rather busy season. The younger generation of the "Kayesskayjay" are still in its embryonic stage, therefore this year and the next should go a long way toward making the sport a great and yearly attraction.

Father Butala, our pastor, has returned after a short vacation.

Wonder what would happen if—"Salami" Drassler got up before 10:30 a. m. on Sundays?
Jane Barle suddenly got married?
"Bobo" Novak bowled a perfect game?

Mary Opeka didn't attend the movies weekly?
"Tex" Svete sang "Hack" Wilson break the home run record?
Mamie Grimsic didn't play her uke?
"Abie" Barle wouldn't be posted on the Cleveland Indians?

Helen Kolens gave up tap dancing?
"Johnny" Miks took Bill Tilden's throne?
Frances Lesnjak didn't always come to choir practice?

"Joey" Mozina didn't always know the batting averages?
Mary Cepon bought a Rolls-Royce?
"Bib" Sianna didn't support Drassler's building?

Elizabeth Pustaverh didn't go out with Marie Macknick?
John Lesnjak didn't tease Frances Potes about the Cubs?

Victor Japple didn't always smile?
Tony Mozina gave up smoking?
Anne Sianna lost her friend-gaining qualities?

Jimmy Moore didn't have Mike as a chauffeur?
Mary Japple would lose her beaming personality?

Joe Grampovcnik didn't have a date every Saturday night?
Marie Suhadolnik didn't always attend the Sodality meetings?

Milly Gerchar looked like a society debutante in her new fall outfit. We all like your good taste.

Not Disappointed

He: May I join you?

She: Do I look disappointed?

In about two weeks we'll spring a surprise on you. Watch this column!

PARTY AFTER MEETING

The young members of SS. Cyril and Methodius Lodge No. 191 are requested to attend the next regular meeting Oct. 8 at 8 p. m. The meeting will be of short duration and will be followed by a party.

For the benefit of the young members who do not know where our meetings are held, and who are not acquainted with the members, are urgently requested to attend the meeting, which will be held at the Euclid Village Slovenian Hall on Reche Ave.

Be sure to come! Refreshments and good music will be on hand.

Teddy Rosman,
Secretary.

ZALAR-GRDINA NUPTIALS

HEADS SOCIETY EVENTS

Quiet Ceremony Unites Socially Prominent Families; Announcement Surprises Friends and Relatives

Love knows no bounds. It will scale the highest mountains and penetrate to the deepest depths. For that matter, it will span the ocean. It was precisely this motive which led a prominent young Clevelandian to motor across two states to Joliet, Ill., where his bride-to-be was waiting.

Friends in Cleveland were surprised to learn that Mr. Raymond J. Grdina, who ventured on a supposed trip to a football game at Dayton, reorganized his itinerary by driving to Joliet, Ill., where he shared prominence with Miss Dolores Zalar in a wedding ceremony.

The ceremony was performed by the Rev. J. Plevnik Friday afternoon, the union being made public to the Joliet people after the nuptials were read.

Mrs. Raymond J. Grdina is the youngest daughter of Mr. Joseph Zalar, nationally known supreme secretary of the K. S. K. J. She is a graduate of St. Francis Academy, Joliet, and for the past five years has managed the home of her father.

The bridegroom, son of Mr. and Mrs. John J. Grdina, Cleveland, is a Dayton University graduate and at present is the young, enterprising editor of the American Home Junior. Mr. John J. Grdina, treasurer of the North American Trust Co., is widely known in Cleveland.

The union brings together two families prominent and known throughout the Slovenian communities of America.

The marriage ceremony was followed by receptions and post-nuptial events given by friends and relatives in Joliet and Cleveland.

The newlyweds will reside with Mr. and Mrs. John J. Grdina, 17928 Nottingham Rd., Cleveland.

Our Page again extends sincere wishes for a union blessed with health and happiness.

SENICA-FERRARI NUPTIALS

Miss Sophia Senica, eldest daughter of Mr. and Mrs. John Senica of 227 E. First St., Oglesby, Ill., became the bride of D. Foster Ferrari, prominent Oglesby young man, in a pretty ceremony performed at the Sacred Heart Catholic Church, Oglesby, at 3 p. m. on Saturday, Sept. 27. The ceremony was solemnized by the Rev. Father Theodore Wujek, pastor.

The bride was attended by Miss Emma Ferrari, a sister of the bridegroom, as maid of honor and by her sister, Miss Agnes Senica, as bridesmaid. John Ferrari, a brother of the bridegroom, was best man.

A reception was held in the evening at the home of the bride's parents and later in the evening the young couple left for an extended honeymoon trip. The young couple will take up their residence in a newly furnished flat on Walnut St.

The bride was formerly employed at the Western Clock Co., and the bridegroom, who is the eldest son of Mr. and Mrs. Joseph Ferrari of 139 E. Walnut St., Oglesby, is an employee of the Lehigh Cement Co. He is widely known in baseball circles in this vicinity.

The guests included many relatives from Chicago, Ladd, Waukegan and Detroit, Mich. We extend the young couple our heartiest congratulations and hope their troubles will all be little ones.

RUSS-PRUSS

The Russ-Pruss nuptials took place on Oct. 1 at St. Joseph's Church, the Rev. John Plevnik reading the marriage ceremony at 8 a. m. St. Joseph's Church choir, of which both bride and groom were members, sang Raphael's Mass, and the Misses Frances Zelko and Lillian Grayhack sang Giorza's "Ave Maria" in duet.

The bride wore a satin gown entraine and a tulle veil fashioned with a lace cap. She also wore a string of pearls, the gift of the groom, and carried a shower bouquet of white roses and lilies of the valley. The father of the bride gave his daughter in marriage.

Miss Christene Pruss, the maid of honor, wore a gown of orchid satin, and the bridesmaids, Miss Josephine Judnich and Miss Elizabeth Znidarsic, were gowned alike, the former in green and the latter in yellow satin. They wore velvet hats in matching shades and carried bouquets of tea roses tied with ribbons to match their gowns.

Dolores Pruss, niece of the groom, was flower girl and wore pale pink.

Mr. John Azman served as best man, and the ushers were Mr. Joseph Russ and Mr. Edward Vesel.

A reception was held at 7 p. m. at 1306 N. Hickory St.

The out-of-town guests were Miss Frieda Lekberg and Mr. Logan Finlayson of Chicago.

Mr. and Mrs. Rudolph Pruss left for California on their honeymoon, and after Oct. 26 will make their home at 1300 N. Hickory St.

A series of pre-nuptial parties were given for Mrs. Rudolph Pruss.

Miss Christene Pruss and Miss Josephine Judnich, entertained at a shower on Sept. 18.

Miss Josephine Jacklich entertained at a bridge on Sept. 25.

Miss Elizabeth Znidarsic and Miss Mary Stuckel entertained at a shower on Sept. 27.

The Rev. B. J. Ponikvar officiated at a ceremony last Wednesday at 9 o'clock, uniting in marriage Miss Frances Skully, daughter of Mr. and Mrs. Anton Skully, and Mr. Charles Russ, both of Cleveland. The ceremony was performed at St. Vitus Church.

Mrs. Russ will be remembered as being an active member of the Mary Magdalene Lodge No. 162. She was also a member of the 1929 K. S. K. J. Flashes basketball team.

Following a reception at Knaus' Hall the couple left for a short honeymoon trip, and on their return will reside at 1099 E. 71st St., Cleveland.

WITH THE EDITOR

The convention is over! Rather, the battle. The field may be cleared, all artillery stored, but still the aftermath—dismal clouds of smoke hover overhead.

Every battle has its victor and the vanquished. The latter, though the cause has been defeated, always senses oppression. A perfect right has any man to ask for freedom, if he feels that he is being oppressed. However, fair tactics must be employed.

It is time for some individuals to recognize their manhood and sense of fair play. Personal, verbal and written attacks on members of our Union do not fit in the scheme of "brotherly love and fraternalism."

Would that the wind of "understanding" would blow away the clouds of "personal enmity"; clouds which are a disgrace not only to the persons responsible for same, but for the entire organization.

It is time to discard the cape of hypocrisy.

The fall season with its variety of winter sports will soon be with us again. Will your lodge sponsor any athletic or social activities?

Now is the time to prepare. The recent K. S. K. J. convention made an appropriation which will go into effect Jan. 1, 1930. In what manner the funds will be disbursed is a question to be solved by a committee of five in consultation with the Supreme Board.

It would be well to organize immediately so that the Athletic Board will be able to draw up a program which will meet the needs of existing conditions.

Why do they call Cleveland the "vacation city," when practically every community may be called so at present? Even down in Crooksville and Murphysburg people are lounging because of the latest fad called unemployment. However, Clevelanders are optimistic. Several factories have made attempts at continuous production, and next month should find many people employed. Conditions had better improve, or the 1930 Christmas holidays will result in a revision of the Santa story.

NEWS AND NOTES AROUND JOLIET

The Kiever Kid

The happiest nights I ever know. Are those I have no place to go; For when my work's all done, and day is through, I can contribute to Our Page and tell you what's new.

As the dancing season will open at Slovenian Hall during the coming month, we expect to see more out-of-town K. S. K. J. Boosters enjoying themselves in our midst. Will keep you informed through this column as to the when, where and why. Let's go!

Elsie S. and Ann D. seem to be quite busy riding around in the Ford coach. What interests us most is where they go every Saturday night?

We understand that one of the Sallies, Teeny, made quite a fuss over one of our Joliet ball players. And now Tony is anxiously waiting for his next opportunity to play at La Salle again. Am I right, Tony?

"Oh, I'm so angry," said Matty Hodnik. "I took my girl to the barn dance and she gave me the same old stall."

What happened to our little Mary Kestral lately? Mary, we are all set for the next wild goose chase.

Our K. S. K. J. bowling teams are already swinging into action and the boys promise plenty of competition for the next tournament. What do you say, boys, let's get the five-man event this year.

Two of our classmates have drifted into the holy bonds of matrimony, and we wish them the best of luck. This time it happens to be the Misses Dolores Zalar and Mary Russ. Congratulations!

Weekly flash: Did the Hay, Hay Girl enjoy "Animal Crackers"? And her girl friend, too?

Noticed the Reporter purchasing a Latin book down on Eighth St. and wondered what in the world she was going to do with it, until I came home and read Chipso's column.

My contrib now comes to close, May no one be offended, For my eyes weary, my ears almost froze, So I'll slip into bed, my day's work is ended.

MY! WHAT A WOMAN!

If the young lady was an arm's length from us we are sure our tresses would have been plucked. That is what we deduce when we read the missive sent in by the Kiever Kid. Boy, what a temper that woman has!

In all, she wants us to say that it was our fault because her contribs were not appearing in Our Page. O. K., Miss, but please check the temper.

PLEASE OBSERVE "DEADLINE"

The "deadline" for material to be published in Our Page is 8 o'clock Saturday morning. Any item, column or otherwise received after that time will not be considered for the immediate edition.

Special privilege of submitting bowl, ing scores and other items later than that date may be granted if arrangement is made with the Our Page office.

MILWAUKEE SUDS

By the Amateur Reporter

Hi, you Kiever Kids, aren't you awake anymore? Oh, but someone sure is in love besides me. What say? Pa kuki! Here, I am giving myself away. Well, I suppose by the time this gets in print, I will be out of love just as quick. That's always the case.

Well, well, Ely sure is getting quite a bit of publicity right now. Oh, you Elyites! I know they are just as pleasant as they think they are, because I have had the pleasure of meeting a great number of Ely folk. My home city seems to be quite popular as a moving-place, as all of the folks from Minnesota come here to live. Yet some of them sure do know how to complain. I've known a great deal of Elyites and they do know how to brag about their city. I wonder if it really is as wonderful as they think (and say)?

Oh, Gee Dee, that sure is a keen story you wrote about the reporters and reporterets of Our Page. It's just too bad that I didn't start my little column until now. But, maybe I'll get a break yet. You never can tell.

Sunday, the 28th, was dance night. It was a sort of festival at the Harmonie Hall, and a fair time was had by all. Some of the members there sure did look congenial. Justie Simerl looked a little wan, but she managed to smile once in a while. There was Anna M., too. She looked a bit peeved. But despite all a fair time was had by all. It really was a fruit harvest.

The Spy sure said a mouthful when he wrote that column in last week's Our Page, and I hope that everyone heeds his code. I am sure his article attracted a lot of attention. Boy, with two pages we sure ought to have a nice big Our Page. Eh, Spy, I know that I am going to take advantage of this splendid chance. If I ever get started I am sure I could write a great big, long column, which would surpass quite a lot of the biggest reporters of the biggest paper. Oh, oh!

I think just like the Spy does, "Give credit where credit belongs." And La Sallita and the Booster do deserve more than a "great big little hand." I think that they know their onions all right. Don't the rest of you think so, too?

Why doesn't the Kidder write some more nice poems? We do

Ksaver Meško:

STARKA

"Saj pride do vsega zlata v zemlji. In njegovi palčki-kovački naredi takole hišico v nekaj trenutkih. O, to so ti drugačni tički nego naš stari kovač Martin, ki je že napel slep in ves bolan."

Ko je kuhala, je postajal in posedal pri njej v kuhinji in prosil:

"Mama, povej mi kako storjico!"

"Katero pa, Milan? Saj že vse poznaš."

"Tisto o kovaču-podkovaču."

"Tisto? Pa bodi! Živel je nekada kovač-podkovač. Bil je od sil močan, da se je večkrat za kratek čas kar z nakovalom lučkal. Mustače pa je imel meter dolge."

"Meter dolge, mama?"

"Da, cel meter! Na vsako stran pol metra. K temu kovaču-podkovaču pride, ko se je bil že precej postaral, nekega poletnega popoldne sam bognasvaril in pravi: 'Priatelj kovač-podkovač, z menoj pojdi!'

"Zakaj pa, častiti gospod, če smem ponižno vprašati?" pravi kovač-podkovač, ki je peklensko brž spoznal na velikih konjskih kopitih. — "Zakaj? Grehov dovolj. Lagal si. Da napraviš podkve gotovo do te ga in tega dne, si obetal kmotom. Se pridružiš si se. Naredil pa jih nisi, rajši si pil. Včasih si preveč računal, ko ni bilo penez za žganje. Klet pa si kakor Turek, če ne huje. Kadar si bil pijan, si klet, da ni bilo peče. Kadar si podkaval, pa ti konj ni mirno stal, ali si po nerodnosti slabo udaril na žebelj, kar ni bilo nič čudno, ker si bil malokdaj trezen, si klet. Klet si ženo Jero, če te je prosila, naj ne piješ toliko. Kadar ni imela kaj kuhati, ker si vse pogljal po grlu, kar si zaslužil, si jo spet klet. Ali ni grehov dovolj?" — "Kosmata kapa, slaba bo!" je rekel kovač-podkovač sam pri sebi in vroče mu je postajalo, ko je videl, da je grehov res zvrh kos. "Sama zdaj še mi pomagaj, sveta Devica, da se odkrijam te-le nesnage tu, pa postanem čisto drug človek!" Glasno pa je rekel: "Res, dragi moj gospod, spoznavam, da sem hudo grešil in moram res z vami — naj bo, vikam ga, pasjeglavca, dasi ni vreden, a bč morda boljše volje, je mislil na tihem sam pri sebi. — "A vem, da imate dobro srce. Zato bi vas prosil, da malo počakajte. Sosed Matija prižene namreč vsak hip svoji kljuseti, da jih podkujem. Jutri mora na vse zgodaj na Visoko po apno. Cesto gotovo poznate, kako kamenita in grapava je — kako naj vozi siromak z nepodkovanimi konji!" — "No, pa počakam, ker si ravno ti in da ne rečeš, da nimam nič srca." — "Hvala vam, dragi gospod! A da vam ne bo dolgčas, tukajle, glejte, imam malo kruha in suhega sira. Vzemite in jejte, če se vam ne zameri. In ker je taka vročina in kovačnici, je tu v vrču malo pijače. Voda je, drugega zdaj nimam pri roki." — Bognasvaril je prišel tisti dan že zelo daleč. Bil je lačen in, ker je bil vroč dan, še bolj žejen. Pa je jedel in pil, kakor bi pomagal ves dan kovaču-podkovaču pri delu. A v vrču ni bila voda, ampak močna stara žganica. A neumni hudiček jo je pil kakor vodo. Še pohvalil jo je proti kovaču-podkovaču: "Vodo pa imaš res dobro." — "Kajne? Veseli me, da je gospodu tako povšeči. Le dobro nagnite! Nama že drugo prinesem." — Hudiček je pil in žlempal žganico kakor žaba vodo; pa se je grdu tako opijal, da se je zleknil po umazani klopi in je zaspal kakor klada. To priliko porabi zviti kovač in ga na obeh nogah podkue. Najtežji podkvi, kar jih je imel, mu pribije na grda konjska kopita. Potem pa razbali železno palico in posegeče spečga hu-

dobca pod nos, da mu štetinasti mustači in konja brada kar zapraskejejo. Hudobec od bolečine zatuli in plane pokonci. Kovač-podkovač pa zavpije s svojim najstrašnejšim glasom: "Počaj, mrcina, da ti odčgem nos in ne boš več vohal za krščanskimi dušami!" A bognasvaril v begaj! Klop-klop-klop, klop-klop! so udarjale težke podkve, ko je skakal doli po cesti. Kovač-podkovač pa je stal pred kovačnico in se je smejal, da se je za trebuh držal. — Od tedaj je hudobcu slaba predla pri lovu na duše. Skoro nič jih ni ujel. So namreč vedno slišali, kadar je prihajal, in so se ga še ob pravem času zbal. Če je šel takle fant, kakor si ti, Milanček, v kuhinjo, da vzame mami sladkorja ali smetane — klop-klop, klop-klop! je šlo za njim. Pa se je prestrašil, je naglo zbežal in ni postal tat. Če se je kak star tat ponoči namenil krast, pa je zaslišal v tihi noči za seboj: klop-klop, klop-klop-klop, kakor bi skakal za njim mlad konj. Pa se je prestrašil, se prekrizal, naglo stekel nazaj domov, zlezal v posteljo in se v strahu odel čez glavo, da bi se lahko še zadušil pod odejo. Če je šlo deklet zvečer skrivaj na ples, da nista vedela ne oče, ne mati, čuj: Klop-klop-klop, klop-klop-klop! — "Kdo pa jezdi za menoj?" — "A ko ni nikogar videla, jo je obšel strah, da bi kmalu omedlela. Kakor bi jo veter nesel, je zbežala domov. — Tako ni ujel nič prida duš. Pa se je napotil spet h kovaču-podkovaču in ga je zaprosil: 'Priatelj, reši me te nadloge!' — 'Ti, tvoj prijatelj pa jaz nisem. Zapomni si to!' ga je oblastno poučil kovač-podkovač. 'A če dobro plačaš, pa ti storim to dobroto. Kaj mi daš?' — 'Tri cekine.' — 'Ne bodi nor!' — 'No, pa deset.' — 'Nak!' — 'Pa en kos, če si že res takšen.' — 'Niti za kos ne. Tvojih cekinov ne maram. Ni blagoslova na njih. A za dušo mi je. Če mi obljubiš, da pustiš mojo dušo pri miru vse življenje in še ob smrtni uri, pa ti jih odtrgam.' Satan je gledal kisto in pomišljal. Zakaj hudo je bil jezen na kovača-podkovača in v srcu je še vedno upal: 'Čaj, kovač-podkovač, morda pa naposled še vendar dobim tvojo dušo. Tedaj ti gorje!' — 'Ne maraš?' ga je zgrabil močni kovač-podkovač, ki se mu to pomišljanje ni zdelo nič kaj prav. 'Čaj, še na oguljeni rep ti pribijem eno podkev ali pa kar to-le nakovalo, pa ga boš vlačil po svetu in po peklu.' — Tedaj se je hudoba resnično ustrašil. 'Dobro, obljubim ti. Delaj!' — In kovač-podkovač mu je začel trgati podkve. Trgal pa jih je tako neumljeno, da je hudobec na ves glas kričal in vokal: 'Bodi mi malo usmiljen, dragi prijatelj kovač-podkovač!' — 'Ko pa ti z dušami nisi. Tudi te jokajo in mlo prosijo, ti pa sem le hudobno smejiš, ti črni hudobec!' se je smejal kovač-podkovač ter počasi pipal žebelj za žebeljem, za zavihal sem in tja, ga zabil spet v kopito, a na stran, satanu prav v meso, in ga tam še parkrat zavrtel, da bi hudobca le prav bolelo. — 'O, ko bi imel tvojo dušo, ti neumljeni kovač-podkovač, kako bi jo mučil! Pa vsaj to imaš za plačilo!' srdito zavpije bognasvaril, ko mu je izpulil kovač-podkovač zadnji žebelj in je podkev odvezl, in v hipu izpulil kovaču-podkovaču na eni strani vse mustače ter se pogrezne z njimi v pekel.' — Milan se je zvonko nasmejal. — "A kaj pa zdaj, ko je imel samo pol mustačev?" — "Kaj? Še one si je moral dati obrti. Si lahko misliš, da bi se mu ljudje smejali, če bi hodil po svetu z mustačami samo na eni strani." — "Seve." — Nato pa se je zamislil. — "A kako pa, mamica, ko pa hudobe ne vidimo, kako pa so slišali podkve?" — "Vprašal po dolgem premišljevanju. — "Ker je podkev človeško delo, hudobec pa božje. Saj je bil poprej angel. Angela ne vidi-

mo, podkev vidimo in slišimo." Še danes ga vidi pred seboj, kako počasi pesorno in napolno, ne samo z ušesi, z vsem licem, z očmi lovi vsako besedo, z nalahko odprtimi usti jih srka v se. Še dandanašnji se ob takihle dolgih deževnih popoldnevih rada pogovarja z njim kakor v onih lepih dneh. In vsakokrat ji postane ob teh razgovorih toplo pri srcu, oči se ji oblažijo in ustnice se za nekaj hipov srečno smehljajo, ko se spominja dolge vrste pravljic, bajk in prič, ki so bile tedaj njegovo veselje in njegova sreča. Po soli pa ga je vzel oče s seboj. Šla sta k vašemu potoku. Oče mu je razkazoval v potoku ribe ter mu je pravil o morju in njegovih prebivalcih, strašnih velikanih, ki prevrnejo cele ladje, raztrgajo in požro ljudi. Hodila sta ob njivah, in oče mu je razlagal čudeza silja in njegovega življenja. Zavila sta v gozd, in oče mu je kazal in razkladal tisoč znamenitosti, mu pravil o tisočerihi skrivnostih. Vse polno čudežnih skrivnosti v gozdnem molku in v gozdnem šumenju, v čvrčanju, govorjenju in petju tic, v govorjenju verice; tisoč skrivnosti v mahu na tleh, v zemlji pod mahom, v deblih, v vejeh, v listih na vejah, v listju na tleh; tisoč skrivnosti v mravljinjakih, v lisičjih in jazbečevih duplinah.

Kaj čudo, če je bil mali ves razvnet in razgret, ko sta se z očetom vrnila.

"Mamica, kaj vse sva danes spet videla!"

Pravil bi in pripovedoval dolgo, dolgo; a vsega povedati nikoli ni mogel.

"Ko bi ti videla, mamica! Ali si že kdaj videla? Res? — Ko bi ti slišala, kako so se tičke pogovarjale, se kregale in prepirale. Ali se že kdaj? Ne? Glej! Jaz pa sem! Ti-ti-ti! je trčila ena — najbrž je smedla katerega zrnja, kar sta ga nosili. Ti-ti-ti! je trdovratno hitela druga. A prva spet! Ti-ti-ti! Tretja pa je vedno povpraševala: Ti? Ti?"

Spet drugikrat je prihitel, ko je dalje časa sedel zunaj na trati, in je pravil z veliko vne- mo:

"Ko bi ti videla, mama, kako so se danes na nebu spet bojevali! Vitezi v železnih oklepih, z velikanskimi šlemi, okrašenimi z vihrajočimi belimi pernicami, na glavi, in divji zmaji. Ah, kako so se zmaji zvijali, kako se zaganjali v viteze. Ko bi ti videla!"

Drugikrat je spet nenadoma vprašal: "Mama, pa bi smel mravljinjak razkopati?" — Videla mu je na licih in v očeh in čutila je iz vprašanja, da z mislimi ni doma, temveč daleč v gozdu. — "Zakaj pa?" — "Videl bi rad, kaj da imajo notri. Kadilo, pravi ata. A morda še kaj." — Ne smeš, Milan." — "Zakaj ne?" — "Mravlje bi bile jezne nate. Pa bi prišle ponoči, kadar spiš, in bi te zgizgle do kosti."

Stresel se je.

"Ata pravi, da so nekoč tudi konja."

"Glej! Gotovo jim je razgrebel s kopiti mravljinjak. Pomišljal, če bi kdo nam razrušil hišo. In kako dolgo in kako težko si morajo mravlje graditi svoj dom, ko pa so tako majčkene."

Zamislil se je, zasanjaril.

Vsa mladost mu je potekala v ljubezni, v bajkah, v sanjarjenju. Sanjar je ostal tudi v dijaških letih.

(Dalje sledi)

IZSELJENCI NA OBISKU V DOMOVINI

Okrog 500 izseljencev iz Francije in 300 iz Westfalskega je prišlo koncem septembra na štirinajstodnevni obisk v domovino. Vsaka ptička prileti rada tja, kjer se je izvalila! Tudi stotisoči naših bratov, ki so pod pezo razmer primorani, da služijo kruh v tujini, še vedno hrepene po domovini. In tudi mi, ki smo doma, imamo še vedno isto ljubezen do njih, kakor bi živeli sredi med nami. Vsega dobrega jim želimo: da bi imeli v tujini lažje življenje kot doma, da bi ostali zvesti svojemu narodu in jeziku, katerega jih je mati učila, da bi živo in trdno ohranili vero svojih očetov.

Izraz teh naših želja je bil lep sprejem, ki so ga naši izseljenci doživeli, ko so prestopili mejo naše dežele.

Na Jesenicah jih je pričakovala ogromna množica ljudstva, z godbo Krekovega prosvetnega društva in z zastopniki uradov na čelu. Lepo so pozdravili prvi vlak izseljencev iz Francije, kakor tudi drugega, s katerim so se pripeljali nekaj ur pozneje Westfalci. Na kolodvoru so jim pripravili tudi skromno zakusko.

Francoski izseljenci so se odpeljali nato na Brezje, da se poklonijo svoji nebeški Materi. Westfalci pa so odšli na Bled, kjer so si ogledali ta biser naše domovine in opravili na blejskem otoku svojo versko dolžnost.

Izletnike iz Francije sta vodila naša izseljeniška duhovnika Ant. Hafner in Joško Kastelic, one iz Westfalske pa ugledna voditelja Koncilja in Bolha.

Tudi Ljubljana je obojim pripravila priazen sprejem, tako v terek popoldne "Francosom" kot v sredo popoldne "Westfalcem." Iz Ljubljane so se gostje razšli širom dežele na svoje domove, med svojce, ki jih že dolgo niso videli.

Želimo, da bi se te dni, ki jih preživljajo med nami, prav dobro imeli. Naj bi videli, da jih domovina ne sme in noče pozabiti. Naj bi se jim utrdila ljubezen do rodne grude, da našega lepega slovenskega jezika, do naše vere, katere jim bo dala moč, da ne bodo utonili v morju tujine, ampak ostali poštene in odločni glasniki našega malega naroda, ki je narod poštenjakov.

Domoljub.

THE NORTH AMERICAN TRUST COMPANY

Edina slovenska banka v Clevelandu, Ohio.

GLAVNI URAD:
6131 St. Clair AvenuePODRUŽNICA:
15601 Waterloo Rd.GLAVNICO PREMOŽENJE POL MILIJONA DOLARJEV CELOTNO PREMOŽENJE
NAD 5 MILIJONOVNa tej slovenski banki vložite denar brez skrbi in vam nosi
lepe obresti.Kadar hočete poslati denar v stare domovine, pošljete ga
najceneje po naši banki.

SPREJEMAMO HRANILNE VLOGE TUDI PO POŠTI

Lepa prilika za kako slovensko družino

Proda se ali odda v rent lepa domačija v Nottinghamu (Novi Ljubljani) Cleveland, O., na 18621 Neff Rd. Ista zavzema štiri akre zemljišča s hišo vred, ki ima 12 sob. Blizu hiše je prostor za igranje tenisa (Tennis Court) in zagrajen prostor za rejo kokoši z več kokošnjaki. Zelo pripravo za človeka, ki bi hotel tukaj gojiti kokošjerejo. Glede pojasnil telefonirajte: Garfield 6296.

ZANIMIV

slovenski dnevnik

imate v svoji hiši, ako
zahaja v vašo hišo

'Ameriška Domovina'

ti izhaja dnevno. Prinaša vse svetovne novice, slovenske vesti iz cele Amerike, krasne, originalne povesti, članke ter dosti za šalo in za pouk. Naročite se. Naročnina po Ameriki le \$5.50 za celo leto.

Lepe tiskovine

lahko naročite ob vsakem času v tiskarni 'Ameriške Domovine.' vam bodo točno in po najbolj zmernih cenah postregli. Se priporočamo.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

JOSEPH KLEPEC

javni notar

107 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Zavaruje hiše, povištva in avtomobile.

Tel. 5768 in 2389-J

ŠEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS Oct. 10 Dec. 5

6 P. M. 4 P. M.

France Oct. 17 Nov. 14

7 P. M.

Ile de France Oct. 24 Nov. 21

7 P. M.

Najkrajša pot po železnici. Vsekdo je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

26 Public Square

Cleveland, Ohio.

ZASTAVE, BANDERA,

REGALIJE IN ZLATI ZNAKI

za društva ter članke K.S.K.J. izdeluje

EMIL BACHMAN

1845 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

Pišite po cenik.

DOMAČA ZDRAVILA.

V zalogi imam jedilne dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in imortirana zdravila, katere priporoča Magr. Knajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH FEZDER

Box 772, City Hall Station

New York, N. Y.

V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI DRAGE SOPROGE IN
NEPOZABLJENE NAŠE MATERE

Neže Kasič

Ki je umrla dne 8. oktobra, 1929 v Peoria, Ill.
Pokojnica je bila rojena v Novi vasi pri Blokah; v Ameriki je bivala 17 let. Tukaj zapuška žalujočega soproga in tri hčere. Draga nam blagopokojnica! Povodom prve obletnice, odkar si se preselila v večnost, Ti poklanjamo sledeče vrstice v spomin:

Oj usoda, ti življenje nam prehitro zagreniš! radost v srčno nam trpljenje vsem nanekrat spremeniš.

V grobu tihem, tam počiva dolgo dobo, leto dni; mi pa iščemo tolažbe, najti je mogoče ni.

Solza pada še nešteta, tužno bje nam srce; smrt pobrala ker najdražje nam na svetu vzela je.

Draga nam, le naj Ti gruda bode lahka svobodna! Dosti si prestala truda, bila blagodejna.

Ah, prehitro ste zapeli: sem ji nagrobno! Z venci raket ste odeli in zagrebeli v zemljo.

Večni Stvarnik naj plačilo zdaj Ti svoje podeli! V raju tamkaj, zarja mlo naj na veke Ti šari!

Žalujoči ostali:

Matt Kasič, soprog.

Mary, Sophie, Amalia, hčere.

Peoria, Ill., dne 7. oktobra, 1930.

HOČETE

ČITATI ZANIMIV IN POULJIV DNEVNIK?

Ako tako, tedaj se naročite na najstarejši slovenski list v Ameriki

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

ki se izdaja za katoliške Slovence v Ameriki.

STANE LETNO:		ZA CHICAGO IN INOZEMSTVO	
Letno	\$5.00	Letno	\$6.00
Polletno	\$2.50	Polletno	\$3.00
Cetrletno	\$1.50	Cetrletno	\$1.75

"Amerikanski Slovenec" se tiska v lastni tiskarni, ki je edina slovenska katoliška tiskarna v Ameriki, katero priporočamo cenjenim družinom.

"Amerikanski Slovenec" ima obenem največjo slovensko knjigarno v Ameriki, v kateri se dobe vse slovenske knjige, ki so na trgu. Pišite po brezplačen cenik na:

Amerikanski Slovenec

1849 West 22d Street.

Chicago, Ill.

Neglede kje živite, v Kanadi ali
Združenih državah

Je pripravno in koristno za vas, ako se podužujete naše banke m. obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino. Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4% procentov, nove vloge se obrestujejo še s prvim dnem vsakega meseca. Naša nakazila se izplačujejo na sadnjih poštah naslovljenecov točno v polnih zneskih, kakor so iskazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov. Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenec v žigom sadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljcem v dokaz pravilnega izplačila. Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike in slučajno nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za gristožbino 75 centov.

Sakser State Bank

82 Cortlandt St.

NEW YORK, N. Y.

Tel. BARclay 0380

F. KERŽE,

1142 Dallas Rd. N. E.

CLEVELAND, O.

K. S. K. J. Društvo:

Kadar naročate zastave, regalijske

in druge, posle na moje ime in

naslov, če hočete dobiti najboljšo

blago za najnižje cene.

Narči in vsaki ZASTAVI

Vaši prihranki

Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima nalog nuditi najuljudnejšo postrežbo, in od katerega prejema najizrazitejšo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO IN CLINTON St.

JOLIET, ILL.

Wm. Richmond, pred.

Chas. G. Pearson, kasir

Joseph Dundas, pomoč. kasir